

คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (CORRUPTION RISK ASSESSMENT)

การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เทคนิควิธีการประเมินเชิงคุณภาพ
"มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต" (CORRUPTION RISK CONTROL)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

กลุ่มงานประเมินความเสี่ยงการทุจริตภาครัฐ กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
ตุลาคม ๒๕๖๔

คำนำ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้ขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ซึ่งเป็นกลไกภายใต้ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนหน่วยงานภายในสังกัด/กำกับ ทั้งหน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัด เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือลดคดีการทุจริตในภาครัฐตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงาน ป.ป.ท. จะทำการประเมินเชิงคุณภาพในการบริหารความเสี่ยงการทุจริตหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้การนำไปสู่การปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานภาครัฐ จึงได้จัดทำคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment) การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต/เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Control) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้ ศปท. กระทรวงใช้เป็นแนวทางการขับเคลื่อนหน่วยงานภายในสังกัด /กำกับ

สำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะเป็นกลไกของฝ่ายบริหารและเป็นฝ่ายเลขานุการศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ได้มุ่งเน้นการวางระบบเพื่อขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาคทุจริตลดความเสี่ยงการทุจริตให้ได้มากที่สุด จึงเป็นเป้าหมายของการขับเคลื่อน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะมีส่วนสำคัญในการเพิ่มประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างแท้จริง

สำนักงาน ป.ป.ท.

ตุลาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

คำนำ	
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา	๑
ส่วนที่ ๒ การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
๒.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	๔
๒.๒ แนวทางการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๖
๒.๓ วัตถุประสงค์	๖
๒.๔ หน่วยงานเป้าหมาย	๖
๒.๕ ประเภทความเสี่ยงการทุจริต และศัพท์เฉพาะ คำนิยาม	๗
๒.๖ ปัจจัยสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงการทุจริต	๘
ส่วนที่ ๓ แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๙
๓.๑ กรอบตามมาตรฐาน Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO)	๙
๓.๑.๑ COSO ๒๐๑๓	๙
๓.๑.๒ COSO ๒๐๑๗ (COSO ERM ๒๐๑๗)	๑๑
๓.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑๓
๓.๓ วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๓
๑) ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๓
๒) ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๗
๓) ขั้นตอนที่ ๓ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๒๐
ส่วนที่ ๔ การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒๒
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕	
๔.๑ กลุ่มเป้าหมายและการขับเคลื่อน	๒๒
๔.๒ กระบวนการ/โครงการ ที่ต้องทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒๒
๔.๓ หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่าต้องทำการประเมิน	๒๔
๔.๔ กำหนดการรายงาน	๓๒
๔.๕ แบบรายงาน	๓๒
๔.๕.๑ แบบรายงานรอบที่ ๑	๓๒
๔.๕.๒ แบบรายงานรอบที่ ๒	๓๓
ส่วนที่ ๕ เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Control) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	๓๗
๕.๑ วัตถุประสงค์การประเมินเชิงคุณภาพ	๓๗
๕.๒ ประเภทมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	๓๗
๕.๓ เกณฑ์ประเมินเชิงคุณภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	๓๘

สารบัญ

ส่วนที่ ๖ แนวทางการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	๔๓
๖.๑ กรอบแนวความคิด	๔๓
๖.๒ แนวตัวอย่าง การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Control)	๔๔
๖.๒.๑ การควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational Control)	๔๔
๖.๒.๒ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)	๔๔
๖.๒.๓ การควบคุม การตรวจสอบ (Monitoring Control)	๔๗
๖.๓ ตัวอย่างความเสี่ยงการทุจริต	๔๘
ส่วนที่ ๗ ภาคผนวก	๕๒
๗.๑ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI)	๕๒
๗.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๕๒
๗.๑.๒ แหล่งข้อมูลซึ่ง TI นำมาใช้ประเมินประเทศไทย	๕๒
๗.๑.๓ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ประเทศไทย	๕๓
๗.๑.๔ ผู้ประเมิน วิธีการประเมินแหล่งข้อมูล	๕๕
๗.๒ รายชื่อหน่วยงาน	๖๐
๗.๓ แนวปฏิบัติในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ การกำหนดผลงาน การระบุคุณลักษณะ ของพัสดุหรือยี่ห้อของพัสดุ และการพิจารณาคุณสมบัติผู้ยื่นข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐกรณีกำหนดสิ่งที่ไม่ใช่สาระสำคัญ หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ.) ๐๔๐๕.๒/ว ๒๑๘ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓	๘๐
๗.๔ รายการการเปิดเผยข้อมูลโครงการต่อสาธารณะ โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ หรือ CoST (Infrastructure Transparency Initiative)	๘๓
๗.๕ ประกาศคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต เรื่องแนวทางและวิธีการในการดำเนิน โครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ แบบของข้อตกลงคุณธรรม ฯ ประกาศ ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑	๘๕
๗.๖ ตัวอย่างข้อตกลงคุณธรรม	๙๓

บทนำ

๑

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ นายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงาน ป.ป.ท. ให้รัฐบาลประกาศให้ปี ๒๕๖๐ เป็นปีแห่งการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ ต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ ตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. ได้สรุปรายงานผลการวิเคราะห์ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ (Corruption Perceptions Index ๒๐๑๖) โดยบทสรุป พบว่าแหล่งการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจมีคะแนนลดลงอย่างมาก สำนักงาน ป.ป.ท. ได้นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนปีแห่งการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ ต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ รับทราบมติคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. เสนอ (ปัจจุบันกลไกคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ได้ยกเลิกแล้ว โดยได้ปรับหน้าที่และอำนาจมารวมศูนย์ไว้ที่ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ให้เป็นกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตระดับชาติ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๕๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ)

สืบเนื่องจากผลการวิเคราะห์ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เปลี่ยนเป็นเป็นดัชนีการรับรู้การทุจริต) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบว่าแหล่งการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจทั้งหมด ๔ แหล่ง มีคะแนนลดลงอย่างมากในปี ๒๕๕๙ คือ GI ได้ ๒๒ คะแนน (ปี ๒๕๕๘ ได้ ๔๒ คะแนน ลดลง ๒๐ คะแนน) WEF ได้ ๓๗ คะแนน (ปี ๒๕๕๘ ได้ ๔๓ คะแนน ลดลง ๖ คะแนน) PERC ได้ ๓๘ คะแนน (ปี ๒๕๕๘ ได้ ๔๒ คะแนน ลดลง ๔ คะแนน) และ EIU ได้ ๓๗ คะแนน (ปี ๒๕๕๘ ได้ ๓๘ คะแนน ลดลง ๑ คะแนน) ซึ่งเป็นแหล่งการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ว่าภาคธุรกิจเกี่ยวข้องกับการทุจริตการจ่ายเงินสินบนในกระบวนการต่าง ๆ ดังนั้น สะท้อนให้เห็นว่าในสายตานานาชาติยังไม่เกิดความเชื่อมั่นในความโปร่งใสของการดำเนินการธุรกิจในประเทศไทยโดยยังปรากฏการเรียกรับสินบนจากนักธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยอย่างรับรู้ได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับสถานการณ์การทุจริตของประเทศไทย เมื่อปี ๒๕๕๙ โดยเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐ ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้เปิดเผยผลการสำรวจดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันไทย (Corruption Situation Index : CSI) ในรอบ ๖ เดือน มีประเด็นที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับผลการประเมิน CPI ด้วยเช่นกัน ในเรื่องของร้อยละการจ่ายเงินพิเศษที่ผู้ประกอบการต้องจ่ายในการทำธุรกิจกับภาครัฐ โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๑ - ๑๕ ซึ่งจากการสำรวจก่อนวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ พบว่าอยู่ที่ร้อยละ ๑๕ - ๒๕ และหลังเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ จนถึงรอบการสำรวจ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๙ เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๑ - ๑๕ มาโดยตลอด สะท้อนให้เห็นว่าการจ่ายเงินพิเศษเพิ่มอาจเริ่มกลับมารุนแรงขึ้น สำนักงาน ป.ป.ท. ได้วางกรอบแนวทางขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐ และรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าการลงทุน จำนวน ๔๖ หน่วยงาน ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ อย่างน้อยหน่วยงานละ ๑ กระบวนงาน โดยสำนักงาน ป.ป.ท. จัดพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วย

การเป็นแนวร่วมปฏิบัติของภาครัฐขับเคลื่อนปีแห่งการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ ต่อด้านการรับสินบนทุกรูปแบบ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าการลงทุน ๔๖ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ อิมแพ็ค ชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี โดยมีนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธีพร้อมปาฐกถาพิเศษ “ความคาดหวังในความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐในการต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ”

แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกันและปราบปราม ได้กำหนดให้ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หรือตามระยะเวลาที่กำหนด

ดังนั้น เพื่อให้เป็นการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตอย่างเป็นระบบและสามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์และเป็นเครื่องมือหนึ่งในการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) สำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะเลขานุการ ศอตช. จึงได้พัฒนาแนวทางการดำเนินการเพื่อวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ ขับเคลื่อนผ่าน ศปท. โดยสำนักงาน ป.ป.ท. ได้เริ่มและขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ เป็นต้นมา

โดยมีกรอบแนวความคิดที่ใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการองค์กรที่เชื่อว่าจะสามารถนำไปสู่การลดการทุจริตประพฤติมิชอบและนำพาหน่วยงานไปสู่การเป็นหน่วยงานใสสะอาดเป็นที่ยอมรับคือแนวคิดตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพโปร่งใสและน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) หมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร ซึ่งเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการวัดสถานะธรรมาภิบาล (The Worldwide Governance Indicators (WGI) ของธนาคารโลก (World Bank) ทั้งนี้การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยเป็นหลักประกันองค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบปัญหาก็จะน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้

กรอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเน้นให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ” โดยดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยอยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ หรือมีคะแนนประมาณ ๗๓ คะแนน ภายในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐ แผนย่อยที่ ๑ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ โดยการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้น การสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต รวมถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

หากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของทุกหน่วยงานภาครัฐมีประสิทธิภาพที่ดีจะส่งผลให้ปัญหาการทุจริตลดลง ลดความสูญเสียทางงบประมาณที่เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจของประเทศ ประเทศสามารถมีงบประมาณไปพัฒนาสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน ลดต้นทุนในการดำเนินคดี สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนชาวต่างชาติ เสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ และยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) เนื่องจากคะแนน CPI นั้น เป็นการสะท้อนภาพลักษณ์การทุจริต

ของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่เราไม่สามารถปฏิเสธได้ เพราะคะแนนดัชนี CPI เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่กลุ่มนักลงทุนใช้ประเมินความน่าสนใจในการลงทุนของแต่ละประเทศ โดยมองว่าการทุจริตเป็นหนึ่งในปัจจัยที่เป็นต้นทุนหรือเป็นความเสี่ยงในการเข้ามาประกอบธุรกิจ หากประเทศใดมีคะแนนดัชนี CPI ที่สูงย่อมสะท้อนถึงภาพลักษณ์ของประเทศที่ดีและสร้างความเชื่อมั่น ดึงดูดให้กับนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนเพิ่มขึ้นอีกด้วย

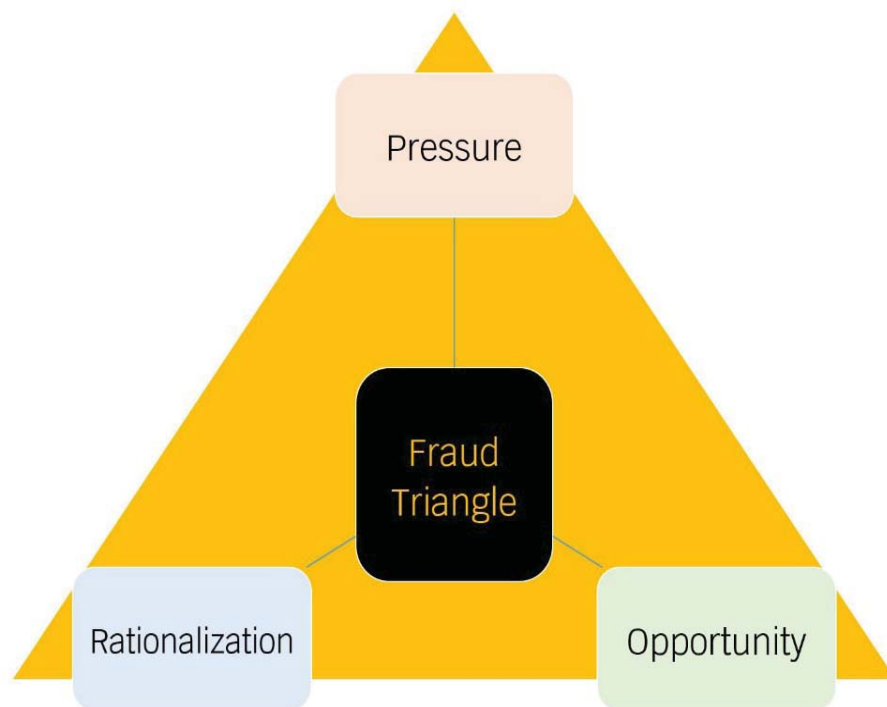
การขับเคลื่อน การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒

๒. การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับ การควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) ตามหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (1940) ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาและอาชญาวิทยา ชาวอเมริกัน ได้ให้สมมติฐานไว้ในหนังสือชื่อ Other's People Money

นอกจากหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R.Cressey (1940) ยังมีทฤษฎี Four-Sided Diamond Fraud ของ David T.Wolfe and Dana R. Hermanson (2004) และทฤษฎี GONE Theory ของ Leonard J. Brook (2004) โดยหลักทฤษฎีทั้งสามได้กล่าวถึงสาเหตุจูงใจของพฤติกรรมผู้กระทำความผิดหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดการทุจริต ตามตารางดังนี้

Triangle Fraud	Four-sided Diamond	Gone Theory
๑. Opportunity	๑. Capability ๒. Opportunity	๑. G-Greed ๒. O-Opportunity
๒. Pressure ๓. Rationalization	๓. Incentive / Motive ๔. Rationalization	๓. N-Need ๔. E-Expectation

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	
Opportunity	โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจ เปิดโอกาสที่จะฉกฉวยผลประโยชน์เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
Pressure	ความกดดัน ความกดดันและแรงกดดันเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องการใช้เงิน
Incentive / Motive	แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ มีสิ่งจูงใจ
Capability	ความสามารถ มีความสามารถที่ทำได้ที่เกิดจากอุปนิสัย ความสามารถเฉพาะตัวของผู้ปฏิบัติงาน และลักษณะงานเอื้อประโยชน์ที่จะประพฤติมิชอบและทำการทุจริตได้
Rationalization	มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้ โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Greed	ความโลภ เกิดความละโมภโลภมาก เห็นคนอื่นทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ จับไม่ได้จึงหลงผิดอยากทำบ้าง ไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี
Need	ความต้องการอยากได้ ความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องการใช้เงิน จึงเป็นแรงกดดันให้ทำทุกสิ่งทำได้เพื่อให้ได้เงินมา
Expectation	ความคาดหวัง คาดหวังว่าสิ่งที่ตนกระทำไม่มีผู้อื่นล่วงรู้ และเอาผิดได้ หรือโอกาสที่จะถูกค้นพบการกระทำที่ผิด ถูกจับได้และรับการลงโทษน้อยมาก

(ข้อมูลจากบทความ ผู้ตรวจบัญชีสหกรณ์ มีบทบาทและหน้าที่ในการป้องกันและตรวจสอบการทุจริตในสหกรณ์ได้อย่างไร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์)

๒.๒ แนวทางการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒.๓ วัตถุประสงค์

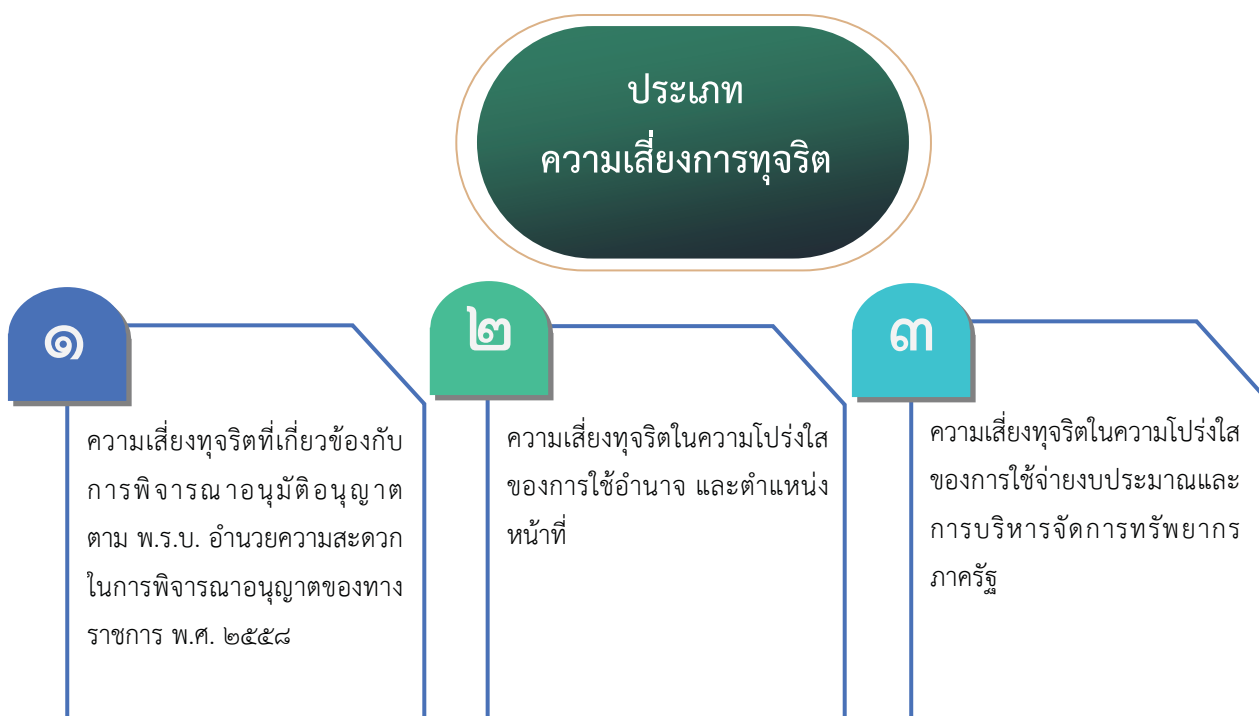
- ๑) เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
- ๒) ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ
- ๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้
- ๔) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

๒.๔ หน่วยงานเป้าหมาย

หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัด

๒.๕ ประเภทความเสี่ยงการทุจริต และคัพทเฉพาะ คำนินยาม

๒.๕.๑ ประเภทความเสี่ยงการทุจริต

๒.๕.๒ คัพทเฉพาะ คำนินยาม

คัพทเฉพาะ	คำนินยาม
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
ความเสี่ยง (Risk)	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ผลกระทบทางลบ เรียกว่า ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก เรียกว่า โอกาส
ความเสี่ยง /ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัยคือโอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ
Key Controls in place	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีอยู่ในปัจจุบัน
Further Actions to be Taken	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานจัดทำเพิ่มเติม

๒.๖ ปัจจัยสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กร ในการวางระบบการบริหารความเสี่ยงการทุจริตขององค์กร ที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้ และหาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำ กฎเกณฑ์สำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโต ไม่ใช่ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการที่ผู้นำองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหาร ความเสี่ยงการทุจริตเป็นนโยบายและแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ

๒. ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร

๓. กำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กรและกระทำการ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเที่ยงธรรม ด้วยการมองจากบุคคลภายนอกมองไปที่กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้มี ผู้แทนจากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยง การทุจริตเพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน

๔. มีการเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงาน และมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง การทุจริตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีการเปลี่ยนแปลง มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ และมาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริงหรือใช้ได้จริง แต่ไม่ได้ผล และสร้างความตระหนัก (Awareness) เรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

แนวทาง การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๓

๓. แนวทางการการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงานสามารถดำเนินการตามแนวทางของหน่วยงานได้ทุกรูปแบบจะใช้วิธีใดในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตก็ได้ หรือตามคู่มือฉบับเดิมตามแนวทางที่สำนักงาน ป.ป.ท. ได้จัดทำเมื่อปี ๒๕๖๓ ซึ่งมีการเผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ท. ก็ได้

สำหรับคู่มือฉบับนี้ได้นำกรอบแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวของ Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO) ๑. COSO ๒๐๑๓ internal Control ๒. COSO ๒๐๑๗ Enterprise Risk Management integrating with Strategy and Performance เนื่องจากการที่คู่มือฉบับนี้ได้้นำแนวคิดทั้ง ๒๐๑๓ และ ๒๐๑๗

๓.๑ กรอบตามหลักมาตรฐาน Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO)

๓.๑.๑ กรอบตาม COSO ๒๐๑๓

กรอบหลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ โดยที่ผ่านมา มีการออกแนวทางด้านการควบคุมภายในเพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อปี ๒๐๐๖ เป็นแนวทางด้านการทำรายงานทางการเงิน Internal Control over Financial Report Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๐๐๙ เป็นแนวทางด้านการกำกับ ติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control ครั้งที่ ๓ ในปี ๒๐๑๓ เป็นแนวทางเพิ่มเติมด้านการควบคุมภายใน Internal Control – Integrated Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี ๒๐๑๓ นี้ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี ๑๙๙๒ ที่กำหนดให้มีการควบคุมภายใน แต่เพิ่มเติมในส่วนอื่น ๆ ให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่องในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ COSO ได้ผลักดันให้กิจการต่าง ๆ ทำการขับเคลื่อน The Three Lines of Defense และถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ Internal Control Framework

ดังนี้

๓.๑.๑.๑ มาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ

Source : COSO การควบคุมภายใน 2013

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ – องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ – คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ – คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ – องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ – องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ – กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ – ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ – พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ – ระบุและประเมินความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ – ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ – พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ – ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ - องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ - มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กรให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ - มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ - ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ - ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

๓.๑.๑.๒ กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : ฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าจะทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๓.๑.๒ กรอบตาม COSO ๒๐๑๗ (COSO ERM ๒๐๑๗)

COSO ๒๐๑๗ Enterprise Risk Management integrating with Strategy and Performance มุ่งชี้ให้เห็นถึงการเชื่อมโยงการทำงานของกลไกการบริหารความเสี่ยงองค์กรเข้ากับกลยุทธ์ และการดำเนินงานขององค์กร ความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นหัวใจสำคัญเพื่อเป็นกลไกในการผลักดันให้องค์กรบริหารความเสี่ยงการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและสามารถสร้าง มูลค่าเพิ่ม (Value Enhancement) ให้กับองค์กร

๓.๑.๒.๑ องค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร มี ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

๑) Governance and Culture (การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร) ประกอบด้วย บทบาทของคณะกรรมการ โครงสร้างการดำเนินงานตามเป้าหมายกลยุทธ์ การกำหนดวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ การยึดมั่นต่อค่านิยมองค์กร และการสร้างความเข้มแข็งด้านทุนมนุษย์

๒) Strategy & Objective Setting (กลยุทธ์และวัตถุประสงค์องค์กร) ประกอบด้วย การวิเคราะห์บริบทของธุรกิจ การกำหนดระดับความสามารถในการรับความเสี่ยง การประเมินทางเลือกของกลยุทธ์จัดการความเสี่ยงองค์กร และการวางเป้าประสงค์ทางธุรกิจภายใต้ความเสี่ยง

๓) Performance (เป้าหมายผลการดำเนินงาน) ประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การประเมินระดับความรุนแรง การจัดลำดับความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง และการพิจารณาภาพรวมของความเสี่ยงองค์กรทั้งหมด

๔) Review & Revision (การทบทวนและปรับปรุง) ประกอบด้วย การประเมินความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการบริหารความเสี่ยง การทบทวนความสามารถในการจัดการและระดับความเสี่ยง และการปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงองค์กร

๕) Information, Communication & Reporting (สารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน) ประกอบด้วย การใช้สารสนเทศสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง การใช้ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ สนับสนุนการบริหารความเสี่ยง และการรายงานความสำเร็จการดำเนินการ รวมทั้งวัฒนธรรมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

สิ่งที่ COSO พยายามมุ่งเน้นนำเสนอในการปรับปรุงนี้ คือการแสดงให้เห็นว่า การบริหารความเสี่ยงองค์กรนั้น เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการสร้างคุณค่าผ่านกลยุทธ์และตัวแบบธุรกิจขององค์กรอย่างแท้จริง

“Good risk management and internal control are necessary for long term success of all organizations.” – COSO

(บทความจาก TRIS Academy Club Issue4 January 2018, "Organizational Excellence" โดย ดร.สุรเดช จงวรรณศิริ ผู้อำนวยการ สถาบันวิทยาการจัดการ ทริส คอร์ปอเรชั่น)

๓.๑.๒.๒ การบริหารความเสี่ยงขององค์กรหรือ ERM นั้นเป็นแนวคิดในการบริหารความเสี่ยงแบบใหม่ ซึ่งแตกต่างจาก แนวคิดแบบเดิมหลายประการที่สำคัญมี ดังนี้

แบบเดิม	ERM
ทำแยกเป็นส่วน ๆ หรือฝ่าย ๆ	ทำแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร
บริหารแบบตั้งรับ (รอให้เกิดปัญหาแล้วค่อยแก้ไข)	บริหารแบบเชิงรุก (ป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น)
ทำเป็นครั้งคราวหรือเฉพาะกิจ	ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
มุ่งเน้นด้านลบเพื่อลดความเสียหาย	มุ่งเน้นด้านบวกด้วยโดยแสวงหาโอกาสที่จะเป็นประโยชน์แก่องค์กร ควบคู่กับด้านลบ

๓.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้งและแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision ควบคุมและตรวจสอบโดยใช้อำนาจกฎหมาย หน่วยงานของทางราชการจะเน้นที่การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance) ซึ่งจำเป็นแต่ได้ผลน้อยในการสร้าง “คุณภาพ” “คุณค่า” ที่เกิดจากการตรวจสอบ นอกจากนั้นยังเป็นการเน้น “อดีต” มากกว่า “ปัจจุบัน” และ “อนาคต”

๓.๓ วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก ๓ ขั้นตอน และตารางประกอบการประเมิน ดังนี้

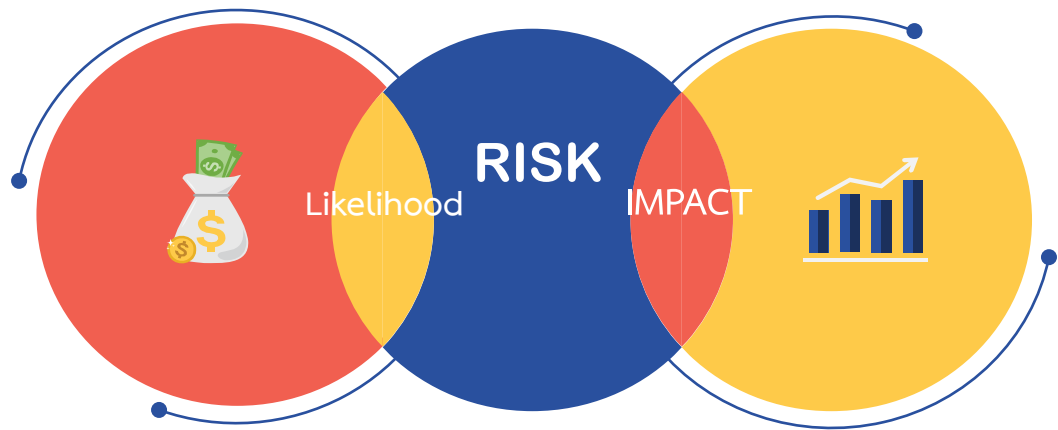
- ๑) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๒) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยงหน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส และด้านผลกระทบและการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

➤ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

➤ ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

ตัวอย่าง การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ในคู่มือนี้เป็นเพียงตัวอย่างในการกำหนดเกณฑ์ โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ทั้งนี้หน่วยงานต้องเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามความเหมาะสมของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. ตัวอย่าง เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ทางด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	ความเสียหายตั้งแต่..... บาท ถึง..... บาท
๔	ความเสียหายตั้งแต่..... บาท ถึง..... บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่..... บาท ถึง..... บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่..... บาท ถึง..... บาท
๑	ความเสียหาย..... บาท หรือน้อยกว่า

๓. ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ที่ถูกโกงโทษซึ่งมีความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

๔. ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	แทบจะไม่มี

๕. ตัวอย่าง เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลั่ง กู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหาเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓

โอกาสเกิด (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๐ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

ผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก (ตั้งแต่ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป)
๔	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง (ตั้งแต่ ๑,๕๐๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท)
๓	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง (ตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ - ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท)
๒	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ (ตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท)
๑	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก (ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท)

๖. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตโดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการณ์การทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมิน ให้ละเอียดและชัดเจน มากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงาน อาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

การค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือ เป็นการพยากรณ์ล่วงหน้า ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้น อยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัด จากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยี ไม่มีหรือไม่พอบุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ตารางที่ ๑ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

[illegible]

ตัวอย่าง การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
	การจ้างแรงงาน งบประมาณ ----- บาท จ้างงาน รวม คน ประกอบด้วย กิจกรรม	การจ้างแรงงานในระดับพื้นที่ ๑. อาจมีการจ้างแรงงานโดยไม่มี ตัวตนจริง หรือจ้างไม่ครบตามจำนวน แต่นำรายชื่อ (รายชื่อผี) มาสวมสิทธิ์ แต่มีการเบิกจ่ายครบ ๒. จ้างแรงงานที่จ้างไม่สามารถ ทำงานได้จริงอาจให้คนอื่นทำงานแทน (จ้างช่วง) ๓. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่กำกับดูแล รับผิดชอบ มีการยัดบัตร เอทีเอ็ม ATM ของผู้รับจ้าง เพื่อถอน เงินสด มาเบิกจ่ายให้อาจจ่ายไม่เต็มจำนวน ให้กับผู้รับจ้าง ๔. มีการจัดทำหลักฐานผลการ ดำเนินงานของแรงงานที่รับจ้าง เพื่อ ประกอบการเบิกจ่ายอาจไม่ตรงตามความ จริง ๕. กิจกรรมบางส่วนเจ้าหน้าที่อาจ รับ ดำเนินการเองโดยแบ่งปัน ผลประโยชน์ตามอัตราที่ตกลงร่วมกัน ๖. อาจ มีการนำกล้าไม้ที่จ้าง แรงงานผลิตได้เกินเป้าหมาย นำไป จำหน่ายหรือนำมาสวมโครงการที่ได้รับ งบปกติอยู่แล้ว	๔	๕	๒๐ /สูงมาก

ใคร : ฝ่ายหรือตำแหน่งภายใน
หน่วยงาน
ทำไมต้องทำการทุจริต เพื่อให้
ได้อะไร
โดยใช้วิธีการอะไร ที่แสดงถึง
พฤติกรรมที่ส่อในทางทุจริต
มีใครให้ความร่วมมือ

ตัวอย่าง การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
	การจ้างแรงงาน งบประมาณ บาท ค่าตอบแทนจ้างงานต่ำบด ... คน จำนวน ตำบล รวม คน เดือนละ บาท จำนวน ๑๒ เดือน	๑. คณะกรรมการคัดเลือกแรงงาน อาจมีการใช้ดุลยพินิจที่ไม่เป็น มาตรฐานเดียวกันทุกอำเภอ มีการ ช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆเพื่อให้คนของ พวกพ้องได้รับการคัดเลือก ๒. การกำกับดูแลของอำเภอที่ รับผิดชอบ ข้อมูลการจ้างงานที่ส่งไปเพื่อเบิก จ่ายเงินไปยังผู้รับจ้าง อาจไม่ตรง ตามความเป็นจริง เช่น จำนวนวันที่ มาทำงาน หรือกรณีผู้รับจ้างลาออก ก่อนหมดสัญญาจ้าง มีการสวมสิทธิ์ แทนให้บุคคลที่ไม่มีชื่อในสัญญาจ้าง ทำงานแทน	๓	๒	๖ /ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือก ในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต อาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือก วิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าเหมาะสมกับระดับ ความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมิน มาประกอบด้วย

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน (ดูคำอธิบายเพิ่มเติม) เพื่อพิจารณา จัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ ตามตารางแบบฟอร์มที่ ๒

ระดับ	คำอธิบาย
ดี	การควบคุมมีความ เข้มแข็ง และดำเนินไปได้อย่าง เหมาะสม ซึ่งช่วยให้ เกิดความมั่นใจ ได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยัง ขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ ควรมีการปรับปรุง เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุม ไม่ได้มาตรฐาน ที่ยอมรับได้เนื่องจาก มีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่กำหนดไว้เพื่อเป็นการยืนยันผลว่ามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใหม่หากพบว่ารูปแบบการทุจริตหรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามวงจร PDCA

ตัวอย่าง การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ตารางที่ ๒ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

กระบวนการ / โครงการ		
หน่วยงาน		
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน/ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑.	ขั้นตอนการดำเนินงาน : ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระบุขั้นตอน / ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/ ผลคูณ (L x I) ใส่คะแนน และระดับว่าสูงมาก/ สูง/ กลาง เฉพาะขั้นตอนของการดำเนินงานที่มีความเสี่ยงสูงมาก/สูงหรือปานกลาง ตามตารางที่ ๑ ระบุมาตรการฯ และรายละเอียดของมาตรการฯ เช่น แนวทาง รูปแบบ วิธีการดำเนินการ วิธีการนำมาตรการฯ ไปสู่การปฏิบัติหรือบังคับใช้ ระยะเวลา ดำเนินการ ฯลฯ ให้ชัดเจน
๒.	ขั้นตอนการดำเนินงาน : ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	

การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๔. การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๔.๑ กลุ่มเป้าหมายและการขับเคลื่อน

๔.๑.๑ กลุ่มเป้าหมายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมจำนวน ๔๐๖ หน่วยงาน ได้แก่

- หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่าจำนวน ๑๕๔ หน่วยงาน
- รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๕๑ หน่วยงาน
- องค์การมหาชน จำนวน ๕๒ หน่วยงาน
- หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ จำนวน ๒๑ หน่วยงาน
- จังหวัด จำนวน ๗๖ จังหวัด
- องค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตใน

กทม. ๕๐ เขตและเมืองพัทยา) จำนวน ๕๒ หน่วยงาน

๔.๑.๒ กลไกการขับเคลื่อนโดยให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) กระทรวง
เคลื่อนหน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน ภายใต้สังกัด/กำกับ ในส่วนของ ศปท.
กระทรวงมหาดไทย ให้รวมจังหวัด กรุงเทพมหานคร รวมทั้งสำนักงานเขตใน กทม. ๕๐ เขต และเมืองพัทยาด้วย

๔.๒ กระบวนการ/โครงการ ที่ต้องทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีรายละเอียด ดังนี้

กระบวนการหรือโครงการที่ต้องทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	
ประเภทที่	รายละเอียด
๑	หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด จำนวน ๑ กระบวนการ/โครงการ เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง (รายละเอียดตามแนบท้าย)
๒	รัฐวิสาหกิจ ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง ดังนี้ (๑)รัฐวิสาหกิจที่มีการจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรง (ตามมาตรา ๗ (๑) พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างฯ) ให้จัดทำประเมินความเสี่ยงการทุจริต จำนวน ๕ โครงการ หรือสัญญางบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (กรณีมีการจัดซื้อจัดจ้างน้อยกว่า ๕ โครงการ/ สัญญา ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตให้ได้จำนวนโครงการมากที่สุด (๒)รัฐวิสาหกิจที่ไม่มีการจัดซื้อจัดจ้างตาม (๑) ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โครงการจัดซื้อจัดจ้างงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่มีวงเงินสูงสุด จำนวน ๑ โครงการ

กระบวนงานหรือโครงการที่ต้องทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	
ประเภทที่	รายละเอียด
๓	องค์การมหาชน ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โครงการจัดซื้อจัดจ้าง งบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่มีวงเงินสูงสุด จำนวน ๑ โครงการ
๔	หน่วยงานอื่นๆของรัฐ ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โครงการจัดซื้อจัดจ้าง งบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่มีวงเงินสูงสุด จำนวน ๑ โครงการ
๕	จังหวัด จัดสรรงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โครงการจัดซื้อจัดจ้าง งบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่มีวงเงินสูงสุด จำนวน ๑ โครงการ (งบพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด) ของส่วนราชการระดับภูมิภาค
๖	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กทม. สำนักงานเขต กทม และเมืองพัทยา) (๑) กรุงเทพมหานคร ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โครงการจัดซื้อจัดจ้าง งบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่มีวงเงินสูงสุด จำนวน ๑ โครงการ (๒) สำนักงานเขตใน กทม. ๕๐ เขต และเมืองพัทยา ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต กระบวนงานการให้บริการ ตาม พรบ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ ให้คัดเลือก ๑ กระบวนงาน
หมายเหตุ : ๑. กรณีหน่วยงานทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ให้ทำการคัดเลือกโครงการจากเงินงบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณที่มีวงเงินสูงสุด จำนวน ๑ โครงการ ๒. ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตหน่วยงานสามารถถอดบทเรียน (Lesson learned) เรื่องร้องเรียนที่มีการรายงานข้อร้องเรียนทางวินัย ตามมติ ครม.๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ และมติ ครม. ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ หรือคดีการทุจริตประพฤติดมิชอบ ประกอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อลดโอกาสเกิดซ้ำ ๓. สำหรับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ให้แนบรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการ ในรูป แบบไฟล์ MS World หรือไฟล์ MS Excel พร้อมรายงานรอบที่ ๑ ทุกโครงการ (ตามแบบ) ๔. กรณีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ให้หน่วยงานทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการที่มีงบประมาณสูงสุด จำนวน ๑ โครงการ ถึงแม้จะโครงการที่เข้าร่วมโครงการข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) หรือโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ CoST (Construction Sector Transparency) หรือ โครงการร่วมโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (Public Private Partnership : PPP) ก็ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	

๔.๓ หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า

ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด จำนวน ๑ กระบวนงาน/โครงการ เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง (รายละเอียด ดังนี้)

กระบวนงานหรือโครงการที่ต้องประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า			
ที่	๑. สำนักงานกฤษฎมนตรี	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนงาน/งาน/โครงการ
๑	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๒	กรมประชาสัมพันธ์	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๓	สำนักคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
ที่	๒. กระทรวงกลาโหม	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนงาน/งาน/โครงการ
๔	สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๕	กองทัพบก	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๖	กองทัพอากาศ	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๗	กองทัพบก	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๘	กองบัญชาการกองทัพไทย	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
ที่	๓. กระทรวงการคลัง	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนงาน/งาน/โครงการ
๙	สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๑๐	กรมธนารักษ์	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๑๑	กรมบัญชีกลาง	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๑๒	กรมศุลกากร	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๑๓	กรมสรรพสามิต	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๑๔	กรมสรรพากร	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๑๕	สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๑๖	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๑๗	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
ที่	๔. กระทรวงการต่างประเทศ	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนงาน/งาน/โครงการ
๑๘	สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๙	กรมการกงสุล	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ		-	
กรมพิธีการทูต		-	

กระบวนการหรือโครงการที่ต้องประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า			
กรมยุโรป		-	
กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ		-	
กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้		-	
กรมอาเซียน		-	
กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย		-	
กรมสารนิเทศ		-	
กรมองค์การระหว่างประเทศ		-	
กรมเอเชียตะวันออก		-	
กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา		-	
ที่	๕. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๒๐	สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๒๑	กรมพลศึกษา	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๒๒	กรมการท่องเที่ยว	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
ที่	๖. กระทรวงพลังงาน	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๒๓	สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๒๔	กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๒๕	กรมธุรกิจพลังงาน	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๒๖	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๒๗	สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
ที่	๗. กระทรวงพาณิชย์	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๒๘	สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๒๙	กรมการค้าต่างประเทศ	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๓๐	กรมการค้าภายใน	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๓๑	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๓๒	กรมทรัพย์สินทางปัญญา	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓๓	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๓๔	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

กระบวนการหรือโครงการที่ต้องประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า			
๓๕	สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
ที่	๘. กระทรวงมหาดไทย	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๓๖	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๓๗	กรมการปกครอง	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การให้บริการที่กระทบต่อความมั่นคง (เช่น งานด้านสัญชาติ การทำบัตรประชาชน การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน) ของหน่วยงาน ระดับอำเภอ
๓๘	กรมการพัฒนาชุมชน	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๓๙	กรมที่ดิน	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๔๐	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๔๑	กรมโยธาธิการและผังเมือง	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๔๒	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ กระบวนการพิจารณาจัดสรรงบอุดหนุน เฉพาะกิจให้กับ เทศบาลตำบล และ อบต.
ที่	๙. กระทรวงยุติธรรม	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๔๓	สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๔๔	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๔๕	กรมบังคับคดี	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๔๖	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๔๗	กรมราชทัณฑ์	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การวางระบบและการกำกับดูแลการจัดซื้อ เครื่องบริโภคให้กับผู้ต้องขัง
๔๘	กรมสอบสวนคดีพิเศษ	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๔๙	สำนักงานกิจการยุติธรรม	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๕๐	สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๕๑	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การบริหารเงินกองทุนเพื่อการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด
๕๒	กรมคุมประพฤติ	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด

กระบวนการหรือโครงการที่ต้องประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า			
ที่	๑๐. กระทรวงแรงงาน	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๕๓	สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๕๔	กรมการจัดหางาน	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๕๕	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๕๖	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๕๗	สำนักงานประกันสังคม	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การบริหารเงินกองทุนประกันสังคม
ที่	๑๑. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๕๘	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๕๙	กรมชลประทาน	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๖๐	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๖๑	กรมประมง	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๖๒	กรมปศุสัตว์	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๖๓	กรมพัฒนาที่ดิน	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๖๔	กรมวิชาการเกษตร	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๖๕	กรมส่งเสริมการเกษตร	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๖๖	กรมส่งเสริมสหกรณ์	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การบริหารกองทุนสหกรณ์
๖๗	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๖๘	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๖๙	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๗๐	กรมการข้าว	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๗๑	กรมหม่อนไหม	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๗๒	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
ที่	๑๒. กระทรวงคมนาคม	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๗๓	สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๗๔	กรมเจ้าท่า	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๗๕	กรมการขนส่งทางบก	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

กระบวนการหรือโครงการที่ต้องประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า			
๗๖	กรมท่าอากาศยาน	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๗๗	กรมทางหลวง	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๗๘	กรมทางหลวงชนบท	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๗๙	สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๘๐	กรมการขนส่งทางราง	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
ที่	๑๓. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๘๑	สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.)
๘๒	กรมควบคุมมลพิษ	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๘๓	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๘๔	กรมทรัพยากรธรณี	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๘๕	กรมทรัพยากรน้ำ	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๘๖	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๘๗	กรมป่าไม้	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๘๘	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๘๙	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๙๐	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
ที่	๑๔. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๙๑	สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๙๒	กรมอุตุนิยมวิทยา	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๙๓	สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๙๔	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
ที่	๑๕. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๙๕	สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การบริหารกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

กระบวนการหรือโครงการที่ต้องประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า			
๙๖	กรมกิจการเด็กและเยาวชน	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การบริหารกองทุนคุ้มครองเด็ก
๙๗	กรมกิจการผู้สูงอายุ	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การบริหารกองทุนผู้สูงอายุ
๙๘	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การบริหารกองทุนส่งเสริมความเท่าเทียม ระหว่างเพศ
๙๙	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การกำกับ ดูแลการดำเนินงานของนิคม สร้างตนเอง
๑๐๐	กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนากการ บริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการ
ที่	๑๖. กระทรวงวัฒนธรรม	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๑๐๑	สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๐๒	กรมการศาสนา	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๐๓	กรมศิลปากร	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๐๔	กรมส่งเสริมวัฒนธรรม	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๐๕	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
ที่	๑๗. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๑๐๖	สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๐๗	กรมวิทยาศาสตร์บริการ	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๐๘	สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๐๙	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ กระบวนการทุนวิจัยและนวัตกรรม
ที่	๑๘. กระทรวงศึกษาธิการ	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๑๑๐	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ กระบวนการจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษา เอกชน
๑๑๑	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด

กระบวนการหรือโครงการที่ต้องประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า			
๑๑๒	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่การบริหารงานบุคคลข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา
๑๑๓	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่กำกับดูแลเงินอุดหนุนการศึกษาเอกชน
๑๑๔	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๑๕	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๑๖	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่กระบวนการ ระบบการอุดหนุนเงินการศึกษาของรัฐ
๑๑๗	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
ที่	๑๙. กระทรวงสาธารณสุข	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๑๑๘	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๑๑๙	กรมการแพทย์	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๒๐	กรมควบคุมโรค	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๒๑	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๒๒	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๒๓	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๒๔	กรมสุขภาพจิต	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๒๕	กรมอนามัย	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๒๖	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๑๒๗	สถาบันพระบรมราชชนก	๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
ที่	๒๐. กระทรวงอุตสาหกรรม	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๑๒๘	สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๑๒๙	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๑๓๐	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๑๓๑	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๑๓๒	สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๑๓๓	สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๑๓๔	สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ

กระบวนการหรือโครงการที่ต้องประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕			
หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า			
ที่	หน่วยงานไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
		ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
๑๓๕	สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๑๓๖	สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๑๓๗	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๑๓๘	สำนักงบประมาณ	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๑๓๙	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๑๔๐	สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อ ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๔๑	สำนักงานราชบัณฑิตยสภา	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๔๒	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๑๔๓	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ พลเรือน	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๑๔๔	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๑๔๕	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๑๔๖	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ กระบวนการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนของ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๑๔๗	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๑๔๘	สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๑๔๙	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๑๕๐	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๑๕๑	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๕๒	ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดน ภาคใต้	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
๑๕๓	กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๑๕๔	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดิน แห่งชาติ	๓	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
หมายเหตุ : กรณีหากหน่วยงานไม่สามารถดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามกระบวนการ/โครงการ ตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด ขอให้หน่วยงานทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามความเหมาะสมของ หน่วยงาน ทั้งนี้ให้หน่วยงานระบุเหตุผลประกอบไว้ด้วย			

๔.๔ กำหนดการรายงาน

๔.๔.๑ (รายงานรอบที่ ๑) รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แผนบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริต และให้เผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน จัดส่งรายงานภายในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ ตามแบบรายงาน

สำหรับโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ให้แนบรายละเอียดประมาณการงบประมาณแต่ละรายการ ของโครงการ ในรูปแบบไฟล์ MS Word หรือไฟล์ MS Excel พร้อมรายงานรอบที่ ๑ ทุกโครงการ (ตามแบบรายงาน)

๔.๔.๒ (รายงานรอบที่ ๒) รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต รายงานผลหรือ ความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และให้เผยแพร่บนเว็บไซต์ของ หน่วยงาน จัดส่งรายงานภายในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ตามแบบรายงาน

กรณี ศปท. จัดส่งไม่ครบหรือไม่ทันตามกำหนดเวลา อาจส่งผลกระทบต่อผลการประเมิน เชิงคุณภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ท. จะทำการแจ้งผลการประเมิน ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๕

๔.๔.๓ จัดส่งรายงานประเมินความเสี่ยงการทุจริต (รายงานรอบที่ ๑ และรายงานรอบที่ ๒) มายังกลุ่มงานประเมินความเสี่ยงการทุจริตภาครัฐ กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ท. ๙๙ หมู่ ๔ อาคารซอฟต์แวร์ ปาร์ค ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลคลองเกลือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐ พร้อมทั้งเอกสารในรูปแบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ Email : pacc.crapublicsector@gmail.com

๔.๕ แบบรายงาน

๔.๕.๑ แบบรายงานรอบที่ ๑

(๑) แบบรายงานที่ ๑ แบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต รอบที่ ๑ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใช้กับทุกหน่วยงาน

(๒) แบบรายงานที่ ๒ แบบแสดงรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการจัดซื้อ จัดจ้างใช้กับหน่วยงานที่ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านที่ ๓ โครงการจัดซื้อจัดจ้าง

(๓) แบบรายงานที่ ๓ สรุปรายชื่อโครงการงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ที่ทำการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตใช้กับศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงมหาดไทย / ศปท. จังหวัด

แบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต รอบที่ ๑ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต จำนวนรวม หน่วยงาน			
ชื่อหน่วยงาน.....			
ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ ๑. ชื่อกระบวนการ ๒. รวมระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือประชาชน..... วัน		ให้องค์กรเลือกเฉพาะด้าน ที่ทำการประเมิน/ส่วนด้านที่ ไม่ได้ทำการประเมินให้ทำการ ตัดออก	
ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ๑. ชื่องานตามภารกิจ			
ด้านที่ ๓ โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ๑. ชื่อโครงการ..... ๒. งบประมาณ..... บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง.....ระยะเวลาดำเนินการ..... ☐ เงินงบประมาณ ☐ เงินนอกงบประมาณ ๓. ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง..... (กรณีงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด) ๔. ส่งรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการในรูปแบบไฟล์ MS Word หรือไฟล์ MS Excel (ตามแบบ) ☐ ส่งพร้อมรายงานรอบที่ ๑ ☐ ไม่ได้ส่ง เหตุผล.....			
ที่	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและ รายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง การทุจริต	รายละเอียด มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

แบบรายงานที่ ๒

แบบแสดงรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต หน่วยงาน..... งบพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (เฉพาะจังหวัด) จังหวัด..... ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง.....				
โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ชื่อโครงการ..... งบประมาณ..... บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง.....ระยะเวลาดำเนินการ..... ☐ เงินงบประมาณ ☐ เงินนอกงบประมาณ ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง..... (กรณีงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด) ☐ เข้าร่วมโครงการ IP ☐ เข้าร่วมโครงการ CoST ☐ มีแผนเข้าร่วมโครงการ IP ☐ มีแผนเข้าร่วมโครงการ CoST				
ที่	รายการ	รายละเอียด (ประเภท จำนวน คุณลักษณะ(Spec) อื่นๆ)	ประมาณ การงบประมาณ (Cost breakdown)	รวมงบประมาณ(บาท)
รวมงบประมาณทั้งสิ้น				

แบบสรุปรายรายชื่อโครงการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงมหาดไทย								
ที่	จังหวัด	ส่วนราชการ ที่ดำเนินโครงการ	ชื่อโครงการ	ประเภท/งบประมาณ			วิธีดำเนินการ	
				งบพัฒนาจังหวัด	งบกลุ่มจังหวัด	งบประมาณ	ดำเนินการเอง	จัดซื้อจัดจ้าง

๔.๕.๒ แบบรายงานรอบที่ ๒

จัดส่งแบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต รอบที่ ๒ รายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใช้กับทุกศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.)

แบบรายงานที่ ๑

แบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต รอบที่ ๒ ผลการดำเนินการความเสี่ยงการทุจริต จำนวนรวม หน่วยงาน			
ชื่อหน่วยงาน.....			
ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ ๑.ชื่อกระบวนการ ๒.รวมระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือประชาชน..... วัน		ให้นำหน่วยงานเลือกเฉพาะด้าน ที่ทำการประเมิน/ส่วนด้านที่ ไม่ได้ทำการประเมินให้ทำการ ตัดออก	
ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ๑.ชื่องานตามภารกิจ			
ด้านที่ ๓ โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ๑.ชื่อโครงการ..... ๒.งบประมาณ..... บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง.....ระยะเวลาดำเนินการ..... ☐ เงินงบประมาณ ☐ เงินนอกงบประมาณ ๓. ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง..... (กรณีงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด) ๔. ส่งรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการในรูปแบบไฟล์ MS World หรือไฟล์ MS Excel (ตามแบบ) ☐ ส่งพร้อมรายงานรอบที่ ๑ ☐ ไม่ได้ส่ง เหตุผล.....			
ที่	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและ รายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง การทุจริต	ผลการดำเนินการ มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ
มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
(Corruption Risk Control)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๕

๕. เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Control)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๕.๑ วัตถุประสงค์การประเมินเชิงคุณภาพ

การประเมินเชิงคุณภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Control) เพื่อให้เกิด
การพัฒนาระบบหรือนวัตกรรม ในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต
ในการจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพของรัฐ
(Improving Governance)

๕.๒ ประเภทมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

๕.๓ เกณฑ์ประเมินเชิงคุณภาพ “มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Control) ระดับผลการประเมิน แบ่งเป็น ๓ ระดับ (Scale) ดังนี้

P (PASS) ระดับพอใช้

G (Good) ระดับดี

E (Excellent) ระดับยอดเยี่ยม

โดยมีรายละเอียดเกณฑ์การประเมิน “มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต” แต่ละระดับ จำแนกเป็น ๓ ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

- ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
- ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ด้านที่ ๓ โครงการจัดซื้อจัดจ้าง

เกณฑ์การประเมิน ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

ด้านความเสี่ยงการทุจริต	เกณฑ์การประเมิน “มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Control)
๑. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ	ระดับคะแนน P (ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ)
	๑) มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตได้อย่างตรงจุดตรงประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ๒) แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน

ด้านความ เสี่ยงการทุจริต	เกณฑ์การประเมิน“มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Control)
	ระดับคะแนน G (ต้องผ่านเกณฑ์ระดับ P ก่อน) และต้องเป็นมาตรการฯ ของประเด็นความเสี่ยงที่มีระดับความรุนแรง สูง-สูงมาก เท่านั้น
	๓) มีการพัฒนามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ของประชาชนให้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น ถูกลง ลดอุปสรรคการให้บริการ การสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการค้าการลงทุนหรือสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ซึ่งเป็นการ ปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการให้บริการของภาครัฐ โดยต้องแสดงให้เห็นถึงการพัฒนา มาตรการหรือระบบการให้บริการจากของเดิมที่หน่วยงานมีอยู่ก่อนอย่างไรด้วย ๔) มีการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อเป็นมาตรการควบคุมความเสี่ยงการเรียกรับ หรือ ยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือผลประโยชน์ใน รูปแบบต่างๆ เช่น ไม่รับสินบน สินน้ำใจ ของขวัญและไม่เรียกร้องผลประโยชน์รวมถึง การก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของ หน่วยงานจากการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกระบวนการที่ทำการ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยต้องเป็นมาตรการที่เป็นผลมาจากการประเมินความ เสี่ยงการทุจริตเฉพาะกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แนวปฏิบัติต้องสอดคล้องกับลักษณะงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (ต้องไม่เป็นนโยบาย มาตรการ คู่มือ หรือ แนวทางที่ประกาศในภาพรวมของหน่วยงานที่ไม่มีการระบุ เฉพาะเจาะจงที่สำหรับเจ้าหน้าที่ประเภท ที่มีความเสี่ยงสูง-สูงมากที่เป็นผลมาจากการ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต) ๕) แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน
	ระดับคะแนน E (ต้องผ่านเกณฑ์ระดับ G ก่อน)
	๖) มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายนอกหน่วยงาน ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์การประเมิน ประเภทที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ประเภท	เกณฑ์การประเมินแต่ละระดับจำแนกตามประเภทของการประเมินความเสี่ยง
๒. การใช้ อำนาจและ ตำแหน่งหน้าที่	ระดับคะแนน P (ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ)
	๑) มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต การใช้ อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตได้อย่างตรงจุด ตรงประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ๒) แสดงให้เห็นถึงการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน
	ระดับคะแนน G (ต้องผ่านเกณฑ์ระดับ P ก่อน) และต้องเป็นมาตรการฯ ของประเด็นความเสี่ยงที่มีระดับความรุนแรง สูง-สูงมากเท่านั้น
	๓) มีการพัฒนามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ด้านการใช้อำนาจและหน้าที่ที่ขอบด้วยกฎหมาย สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยต้องแสดงให้เห็นถึงการพัฒนามาตรการ หรือ ระบบจากของเดิมที่หน่วยงานมีอยู่ก่อนอย่างไร ด้วย ๔) มีการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อเป็นมาตรการควบคุมความเสี่ยงการเรียกรับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ไม่รับสินบน สนิทน้ำใจ ของขวัญ และไม่เรียกร้องผลประโยชน์รวมถึงการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานจากการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกระบวนการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยต้องเป็นมาตรการที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเฉพาะกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แนวปฏิบัติต้องสอดคล้องกับลักษณะงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (ต้องไม่เป็นนโยบาย มาตรการ คู่มือ หรือแนวทางที่ประกาศในภาพรวมของหน่วยงานที่ไม่มีการระบุเฉพาะเจาะจงที่สำหรับเจ้าหน้าที่ประเภท ที่มีความเสี่ยงสูง-สูงมากที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต) ๕) แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน
	ระดับคะแนน E (ต้องผ่านเกณฑ์ระดับ G ก่อน)
	๖) มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวข้องกับ ระบบหรือกระบวนการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ตามภารกิจของหน่วยงานที่เป็นผลมาจากการพัฒนามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ด้านการใช้อำนาจและหน้าที่ โดยประกาศเป็นแนวนโยบายของผู้บริหาร ในเว็บไซต์ของหน่วยงาน ๗) แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน

เกณฑ์การประเมิน ประเภทที่ ๓ โครงการจัดซื้อจัดจ้าง

ประเภท	เกณฑ์การประเมินแต่ละระดับจำแนกตามประเภทของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๓. โครงการจัดซื้อจัดจ้าง	ระดับคะแนน P (ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ)
	๑) มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตได้อย่างตรงจุดตรงประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
	๒) แสดงให้เห็นถึงวิธีการการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน
	ระดับคะแนน G (ต้องผ่านเกณฑ์ระดับ P ก่อน) และต้องเป็นมาตรการฯ ของประเด็นความเสี่ยงที่มีระดับความรุนแรง สูง-สูงมากเท่านั้น
	๓) มีการพัฒนามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ด้านการจัดซื้อจัดจ้างที่มีความคุ้มค่า ประสิทธิภาพประสิทธิผล โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยต้องแสดงให้เห็นถึงการพัฒนามาตรการ หรือ ระบบจากของเดิมที่หน่วยงานมีอยู่ก่อนอย่างไร ด้วย
	๔) มีการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อเป็นมาตรการควบคุมความเสี่ยงการเรียกรับหรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ไม่รับสินบน สินน้ำใจ ของขวัญ และไม่เรียกร้องผลประโยชน์รวมถึงการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานจากการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกระบวนการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยต้องเป็นมาตรการที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเฉพาะกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แนวปฏิบัติต้องสอดคล้องกับลักษณะงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (ต้องไม่เป็นนโยบาย มาตรการ คู่มือ หรือแนวทางที่ประกาศในภาพรวมของหน่วยงานที่ไม่มีการระบุเจาะจงที่สำหรับเจ้าหน้าที่ประเภท ที่มีความเสี่ยงสูง-สูงมากที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต)
	๕) แสดงให้เห็นถึงวิธีการการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน
	ระดับคะแนน E (ต้องผ่านเกณฑ์ระดับ G ก่อน)
	๖) มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต อย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้ ๖.๑ มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวข้องกับโครงการการจัดซื้อจัดจ้าง ในรูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัล ตามความเหมาะสมที่ประชาชนสะดวกต่อการเข้าถึงและสามารถนำข้อมูลไปประมวลผลต่อด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้ เช่น ในรูปแบบไฟล์ MS Word หรือไฟล์ MS Excel ในเว็บไซต์ของหน่วยงาน

	อย่างน้อย ๓ รายการดังนี้ (๑) รายละเอียดโครงการ (๒) ประมาณการค่าใช้จ่ายงบประมาณ จำแนกตามรายการ (cost breakdown) (๓) ขอบเขตงาน (TOR) และราคากลาง ๖.๒ มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (เฉพาะกรณีโครงการไม่ได้เข้าร่วมโครงการข้อตกลงคุณธรรม) ให้มีความร่วมมือกัน ๒ ฝ่าย ในการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างรัฐกับเอกชน (อาจจัดทำเป็นเอกสารในรูปแบบ เช่น เจตจำนงค์เจตนารมณ์ ข้อตกลง สัญญาคุณธรรมฯลฯ เป็นต้น) การกำหนดข้อความ อำนวยความสะดวกสำคัญตามข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) มาประยุกต์ใช้ ๗) แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน
--	--

แนวทางการ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

๖

๖. แนวทางการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

๖.๑ กรอบแนวความคิด

มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานที่จัดส่งสำนักงาน ป.ป.ท. ที่ผ่าน ๆ มาพบว่าส่วนใหญ่ได้นำขั้นตอนการปฏิบัติงานตามระเบียบกฎหมายและมาตรการอบรมปลูกจิตสำนึก โครงการอบรมให้ความรู้ หรือนโยบาย มาตรการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่ประกาศในภาพรวมขององค์กรมากำหนดเป็นมาตรการ โดยไม่สอดคล้อง ตรงประเด็นจุดเสี่ยงการทุจริตที่แท้จริง คู่มือฉบับนี้ขอนำแนวตัวอย่าง การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ เพื่อให้ลดการทุจริตและประพหุติมิชอบลง ตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพหุติมิชอบ แผนแม่บทย่อยด้านการป้องกัน การทุจริตและประพหุติมิชอบ

การจัดทำมาตรการเป็นวิธีการออกแบบระบบหรือกระบวนการอย่างเป็นระบบ ซึ่งสิ่งที่ต้องการอันดับแรกของการจัดทำมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต คือ ผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งการที่จะบรรลุเป้าหมายจะต้องมีวิธีการ (How To) อันประกอบด้วยกระบวนการนำเข้า (Input) เช่น ขั้นตอน กระบวนการ เพื่อให้มาตรการที่ตั้งไว้บรรลุเป้าหมาย หากมีผลลัพธ์เกิดขึ้นมากกว่า ๑ อย่าง ผลลัพธ์นั้นเป็นผลพลอยได้ (By Product) ของมาตรการที่กำหนดไว้

ข้อมูลที่น่ามาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ต้องได้มาจากการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามรูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต เสมือนเป็น ต้นน้ำ เพื่อนำมาสู่การกำหนดมาตรการได้ตรงจุด เป็นเสมือนกลางน้ำ ส่วนมาตรการที่กำหนดไว้ต้องนำสู่การบังคับใช้ ด้วยการกำกับ ติดตาม ประเมินผลเพื่อนำมาทบทวนในการปรับมาตรการให้สามารถควบคุม ความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ มาตรการที่ดีต้องสามารถตอบสนอง รูปแบบพฤติการณ์ของความเสี่ยง ที่ค้นพบเป็นเสมือนปลายน้ำ มาตรการต่างๆ ต้องมีการทบทวน ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพราะรูปแบบ การทุจริต มีการพัฒนาเปลี่ยนรูปแบบอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน

๖.๒ แนวตัวอย่าง การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Control)

๖.๒.๑ การควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational Control)

Operational Control การระบุว่ามีมาตรการควบคุม ขั้นตอนตรวจสอบการทำงาน

หรือข้อปฏิบัติอะไรที่ช่วยลดหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต เช่น

- จัดให้มี Documentation ในการปฏิบัติงาน เช่น การบันทึกภาพ เสียง ฯลฯ
- การใช้เอกสาร การรับรองตนเองเพื่อควบคุมในขั้นตอนที่ไม่สามารถตรวจสอบได้

หรือตรวจสอบได้ยาก หรือไม่สามารถพิสูจน์ได้

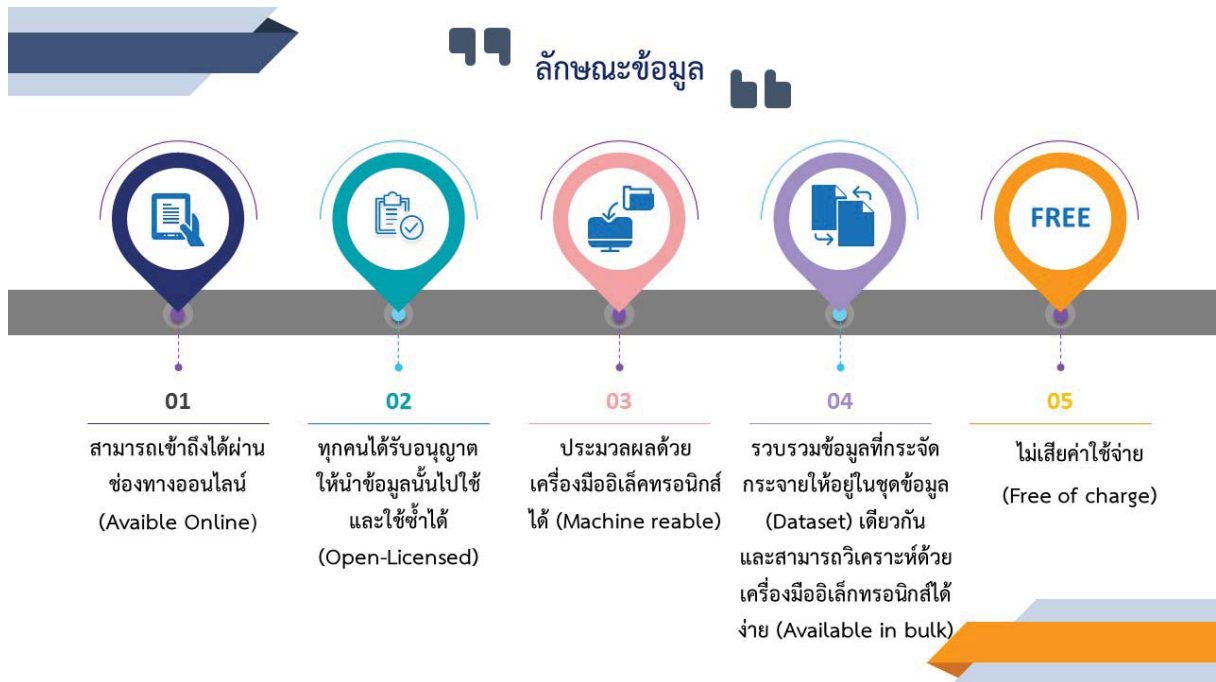
- การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบการตรวจสอบ ตรวจสอบ
- การกระทบข้อมูล อย่างน้อย ๒ แหล่งข้อมูลให้ตรงกัน
- การตรวจนับทางกายภาพจริง (ไม่ตรวจเพียงเอกสารอย่างเดียว)
- การใช้ระบบเทคโนโลยีมาสนับสนุนการให้บริการ เพื่อลดการเผชิญหน้า
- เปลี่ยน/ปรับ Process
- ลดขั้นตอน ลดดุลพินิจ

๖.๒.๒ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) เช่น

๖.๒.๒.๑ การเปิดเผยข้อมูล

ข้อมูลเปิดภาครัฐ หมายถึง ข้อมูลของรัฐบาลที่ถูกเปิดเผยผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงนำไปใช้ต่อหรือแจกจ่ายได้โดยปราศจากข้อจำกัดใดๆ (องค์การสหประชาชาติ, ๒๐๑๖) รัฐบาลเปิด คือ วัฒนธรรมการกำกับดูแลที่ส่งเสริมหลักการของความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอันที่จะสนับสนุนประชาธิปไตยโดยรวม (OECD, ๒๐๑๗)

คุณลักษณะของข้อมูลเปิด (World Wide Web Foudation, ๒๐๑๕)

➤ ลักษณะของข้อมูลที่เปิดเผย (Open Data)

- ๑) ข้อมูลถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ (Complete)
- ๒) เป็นข้อมูลพื้นฐานไม่ถูกปรุงแต่ง (Primary)
- ๓) อยู่ในเวลาที่เหมาะสมเพื่อรักษาคุณภาพของข้อมูล (Timely)
- ๔) สะดวกในการเข้าถึง (Accessible)
- ๕) สามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สามารถประมวลผลได้ (Machine Process able)
- ๖) ต้องเปิดเผยโดยไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discriminatory)
- ๗) ต้องไม่มีลิขสิทธิ์ (Non-proprietary)
- ๘) ทุกคนมีสิทธิใช้ข้อมูลได้ (License-free)

การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของความโปร่งใสในการดำเนินงานของภาครัฐ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแล้ว ข้อมูลเหล่านี้ประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ หรือสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ซึ่งเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการดำเนินงานของภาครัฐ ทั้งยังช่วยลดค่าใช้จ่าย และเพิ่มมูลค่าให้กับหน่วยงานราชการ ตลอดจนเป็นกลไกสำคัญในการตรวจสอบการทำงานและการใช้อำนาจของภาครัฐ ลดโอกาสการเกิดทุจริตที่มีประสิทธิภาพอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัตินิติราชการสามารถบรรลุเป้าประสงค์เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศและพัฒนาสู่ความยั่งยืนได้อย่างสมบูรณ์

๖.๒.๒.๒ การจัดทำแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อเป็นมาตรการควบคุมความเสี่ยงการเรียกรับหรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ไม่รับสินบน สินน้ำใจ และไม่เรียกร้องผลประโยชน์รวมถึงการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน จากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกระบวนการงานที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยต้องเป็นมาตรการที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเฉพาะกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แนวปฏิบัติต้องสอดคล้องกับลักษณะงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (ต้องไม่เป็นนโยบาย มาตรการ คู่มือ หรือแนวทางที่ประกาศในภาพรวมของหน่วยงานที่ไม่มีการระบุเฉพาะเจาะจงสำหรับเจ้าหน้าที่ประเภทที่มีความเสี่ยงสูงชัดเจน)

ตัวอย่าง การจะรับของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆ จากการปฏิบัติหน้าที่ ต้องสามารถตอบคำถามนี้ให้ได้ก่อน

- ใครให้ ถ้าไม่ใช่เรามีตำแหน่งหน้าที่นี้เค้าจะให้เราหรือไม่
- ให้อะไร ของขวัญ สินน้ำใจ หรือการเลี้ยงรับรอง หุหุหรือแพงเกินไปหรือไม่
- ให้เมื่อใด ช่วงเวลาหรือความบ่อยครั้งในการให้หรือเลี้ยงรับรอง เช่น ใกล้การขออนุมัติ อนุญาต ต่อใบอนุญาต ประมูลโครงการของรัฐ
- ทำไมต้องรับ รับแล้วจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงดุลยพินิจ หรือเอื้อประโยชน์ภายหลังหรือไม่ผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น

สินบน (Bribery) : ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ที่เสนอว่าจะให้ สัญญาว่าจะให้ มอบให้ การยอมรับ การให้ หรือการร้องขอสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะจงใจให้กระทำหรือไม่กระทำที่ขัดต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ

ค่าอำนวยความสะดวก : คือค่าใช้จ่ายจำนวนเล็กน้อยที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการให้เพียงเพื่อให้มั่นใจว่าเจ้าหน้าที่รัฐจะดำเนินการตามขั้นตอน กระบวนการ หรือเป็นการกระตุ้นให้ดำเนินการอย่างรวดเร็วขึ้น โดยกระบวนการนั้นไม่ต้องใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นการกระทำอันชอบด้วยหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้น

ค่ารับรอง และของขวัญ ค่ารับรองและของขวัญ : เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของผู้รับบริการรัฐ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี หรือเป็นการแสดงออกซึ่งสินน้ำใจ วัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งอาจรวมถึง ค่าที่พัก ค่าโดยสาร การศึกษาดูงาน ค่าอาหารและเครื่องดื่ม บัตรกำนัล ฯลฯ

สินน้ำใจ : คือความเอื้อเฟื้อเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการมีน้ำใจ ความมีมิตรไมตรี การดูแลกันและกัน เป็นต้น โดยอาจหวังการเอาประโยชน์จากการใช้อำนาจรัฐของผู้รับในอนาคต

ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เป็นค่าสิ่งของใด ๆ ที่มีค่าทางการเงินรวมถึงสิ่งใช้แทนเงินสดและสิ่งที่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นสินค้าหรือบริการได้

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกันของผลประโยชน์ (Conflict of interests: COI) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่าง การขัดกันของประโยชน์ส่วนตนของเจ้าหน้าที่ นักการเมือง หรือพนักงานที่นำมาตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ส่วนรวม จนทำให้เกิดความไม่เป็นกลาง ไม่มีความสมดุลและไม่ถูกต้องของผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับส่วนรวมตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เท่าที่ควร ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ จะสามารถนำไปสู่การทุจริตได้

ประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันแห่งผลประโยชน์ มี ๓ ประเภท ได้แก่

๑. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริง (actual) คือ มีความทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและสาธารณะเกิดขึ้น
๒. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เห็น (perceived & apparent) เป็นผลประโยชน์ทับซ้อนที่คนเห็นว่ามี แต่จริงๆอาจไม่มีก็ได้ถ้าจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนประเภทนี้อย่างขาดประสิทธิภาพ ก็อาจนำมาซึ่งผลเสียไม่น้อยกว่าการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริง ข้อนี้แสดงว่าเจ้าหน้าที่ไม่เพียงแต่จะต้องประพฤติตนอย่างมีจริยธรรมเท่านั้นแต่ต้องทำให้คนอื่นรู้ และเห็นด้วยว่าไม่ได้รับประโยชน์เช่นนั้นจริง
๓. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เป็นไปได้ (potential) ผลประโยชน์ส่วนตนที่มีในปัจจุบันอาจจะทับซ้อนกับผลประโยชน์สาธารณะได้ในอนาคต

สำหรับลักษณะการขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดในปัจจุบันมี ๙ ลักษณะ ดังนี้

๑. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ
๒. การทำธุรกิจกับตนเองหรือเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานที่ตนสังกัด
๓. การทำงานหลังจากพ้นตำแหน่งเจ้าหน้าที่หรือเกษียณอายุราชการ
๔. การทำงานอาชีพพิเศษที่ตรงกับหน้าที่ของรัฐ
๕. การใช้ข้อมูลภายในของทางราชการเพื่อประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง
๖. การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อผลทางการเมือง
๘. การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง
๙. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่นลักษณะพฤติกรรมที่ส่งผลให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๖.๒.๓ การควบคุม การตรวจสอบ (Monitoring Control)

การออกแบบระบบตรวจเฝ้าระวัง (MONITORING SYSTEM) วงรอบการติดตามผลและ/หรือรอบการสุ่มตรวจสอบ ตรวจอะไร ใครเป็นผู้ตรวจ เป็นระยะตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการ/การตรวจแบบไม่แจ้งล่วงหน้า (Surprise check) หรือการวางระบบในการตรวจสอบถ่วงดุล (Check and Balance) การแบ่งแยกหน้าที่เพื่อลดช่องทางการเกิดการทุจริต ตามหลัก 3-Lines of Denfense ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability System) เป็นต้น

ตัวอย่างความเสี่ยงการทุจริต

โครงการก่อสร้าง ถนน และท่อระบายน้ำ

การจัดจ้างเกี่ยวกับงานก่อสร้างและระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น สร้างถนนทำท่อระบายน้ำ อาจจะมีการคิดราคาซ่อนไว้ให้กับผู้รับจ้างบางราย ไว้ใน ปร.4 (แบบประมาณราคากลาง) บางรายการต่อมา จะมีการประกาศขายแบบ แล้วจะมาเจรจากันโดยผู้รับเหมาด้วยกันหรือกับเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของ หน่วยงานด้วยว่ามีการตกลงจ่ายที่ เปอร์เซ็นต์ และให้แก่ผู้ควบคุมงาน ... เปอร์เซ็นต์ ถ้าเจรจาทกลงกันได้แล้ว ก็จะสรุปว่าจะให้ผู้รับเหมารายใดเป็นผู้ได้งาน โดยอาจมีการจ่ายเงินค่าตอบแทนให้กับผู้มาซื้อแบบรายอื่น ๆ ที่ตกลงว่าจะไม่เข้ามารับงาน ซึ่งผู้รับเหมาจะทำการยื่นราคาสูงกว่าราคากลางที่กำหนดไว้บางรายก็ไม่ยื่นของ ประกวดราคา เมื่อเปิดซองก็จะได้ผู้รับเหมาที่ตกลงกันไว้แล้ว ผู้รับเหมาจะเข้ามาดำเนินการก่อสร้างโครงการ กรณีที่สัญญาระบุการแบ่งงวดงานไว้ ๒ งวด เมื่อส่งงานงวดที่ ๑ ก็จะมีการจ่ายเปอร์เซ็นต์ให้ครึ่งหนึ่งตามที่ตกลง กันไว้แล้ว แบ่งจ่ายให้ผู้ควบคุมงาน...เปอร์เซ็นต์ ลักษณะนี้อาจมองว่าผู้รับจ้างอาจจะทำไม่ตรงตามมาตรฐาน ตัวอย่างรูปแบบความเสี่ยงการทุจริต เช่น

➤ งานก่อสร้างวางท่อระบายน้ำ เช่น จะต้องทำการกดเข็มหมกลึกความยาว ๒ เมตร ทุกระยะ ๑ เมตร แล้วนำทรายหยาบรองพื้นหนา ๑๐ เซนติเมตร เทคอนกรีตหยาบหนา ๑๐ เซนติเมตร เพื่อรองรับท่อระบายน้ำ ผู้รับเหมาบางรายไม่มีการกดเข็ม หรืออาจใช้เข็มที่มีความยาว ๑ เมตร แล้วเอาทรายลง โดยไม่มีการเทคอนกรีตหยาบรองพื้นโดยที่ผู้ควบคุมงานบางรายอาจเผลอให้แก่ผู้รับเหมา

➤ งานก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กแบบแปลนจะกำหนดให้มีการบดอัดให้แน่นเพื่อป้องกัน พื้นทรุด แล้วมีผลทดสอบตามค่าที่ผู้ออกแบบได้กำหนดไว้ ผู้รับเหมาส่วนมากจะไม่มีการบดอัดจริงตามแบบ โดยจะมีการทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้สถาบันหรือหน่วยงานราชการมาทำการทดสอบพอเป็นพิธี แล้วทำการทดสอบขึ้นมา ส่งมาให้ทางหน่วยงานที่ว่าจ้าง เพื่อให้สอดคล้องกับสัญญาตามแบบแปลนที่ระบุ เอาไว้ เมื่อได้ผลการทดสอบที่ระบุว่าได้ค่าความหนาแน่นตามแบบที่ระบุ ก็จะทำการปรับทรายรองพื้นเข้าแบบข้าง เทคอนกรีตจนแล้วเสร็จ จะต้องมีการบ่มน้ำเพื่อไม่ให้คอนกรีตสูญเสียไปตามมาตรฐานทางด้านวิศวกรรม พื้นคอนกรีตส่วนมากเมื่อเทแล้วจะไม่มีการบ่มน้ำซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ถนนทรุดคอนกรีตแตกร้าว เนื่องจากพื้นบด อัดไม่แน่น และคอนกรีตมีการสูญเสีย น้ำ เนื่องจากไม่ได้บ่มคอนกรีตด้วยน้ำตามมาตรฐานทางวิศวกรรม

โครงการขุดสระน้ำ ขุดคลอง ลอกคลอง ขุดบ่อบาดาล

ดินอาจหาย ปริมาณดินที่ขุด อาจนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว

• มีการคำนวณงบประมาณ นำดินที่ขุดไปทิ้งแต่ไม่ระบุสถานที่ทิ้งให้ชัดเจน อาจทำให้งบประมาณส่วนนี้ สูงเกินความจริง

• ความกว้าง ความลึก ความลาดชันของขอบสระอาจไม่เป็นไปตามที่ระบุไว้ในสัญญา

• การใช้ประโยชน์อาจเก็บน้ำไม่ได้จริง

• อาจมีการคุดยาวมากกว่าตามที่ระบุไว้ในสัญญา

• อาจไม่มีช่อง หรือมีแต่ไม่ครบ ขุดไม่ครบจำนวน หรือไม่มีการดำเนินการใดๆ แต่นำหลักฐานของอีก

แห่งหนึ่งมาประกอบการเบิกจ่ายงบประมาณ

- อาจเลือกพื้นที่ผิดเป้าหมาย ไม่ใช่พื้นที่ราบต่ำ ขาดประสิทธิภาพเก็บกักน้ำการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายพบว่าการคัดเลือกพื้นที่ก่อสร้างไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของโครงการ กล่าวคือ ไม่ใช่เป็นพื้นที่ราบต่ำ ขาดประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ พื้นที่เป็นดินทราย พื้นที่เกลือ ขึ้นเป็นดินเค็ม พื้นที่ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่ คุณภาพน้ำไม่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร หรือขนาดพื้นที่ขุดสระน้ำไม่เพียงพอตามเงื่อนไขของโครงการ

โครงการก่อสร้างประปาหมู่บ้าน

- ราคากลางอาจแพงกว่าความเป็นจริง
- การก่อสร้างอาจไม่เป็นไปตามแบบ สร้างเสร็จใช้งานไม่ได้
- ถึงเก็บน้ำอาจจะไม่สามารถเก็บน้ำ ไม่สามารถส่งไปบ้านเรือนราษฎรบนพื้นที่สูงได้ เนื่องจากถังเก็บอยู่ในระดับต่ำกว่าส่วนจุดสุดท้าย
- มีก่อสร้างบางจุด อาจนำหลักฐานจุดที่ดำเนินการมาเป็นหลักฐานเบิกจุดอื่นที่ไม่ได้ก่อสร้าง (วนเบิก)

การใช้บักขี้ปี้

- การประกาศเขตภัยพิบัติอาจไม่ถูกต้อง ไม่มีภัยพิบัติเกิดขึ้นจริง มีเพียงเหตุฝนตกหรือน้ำท่วมปกติ และภาพถ่ายประกอบการขออนุมัติไม่ตรงกับพื้นที่จริง บางโครงการใช้ภาพซ้ำซ้อนกันมาขออนุมัติงบประมาณ
- อาจมีการกำหนดตัวคู่สัญญาและคู่เทียบไว้ล่วงหน้า
- การอนุมัติให้ความช่วยเหลืออาจไม่ถูกต้อง เช่น ถนนเสียหายเป็นหลุมเป็นบ่อ แต่ประเมินว่าเสียหายจนไม่สามารถสัญจรไปมาได้ และอนุมัติให้ซ่อมแซมถนนทั้งสาย
- การจัดซื้อจัดจ้างอาจไม่ถูกต้อง บางพื้นที่ผู้รับจ้างไม่มีอาชีพหรือศักยภาพเพียงพอที่จะรับว่าจ้าง บางรายเป็นลูกหลานของผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ต้องนำแรงงานชาวบ้านมาช่วยปรับแก้ถนน ไม่มีช่างควบคุมงาน บางโครงการผู้รับจ้างอาจเป็นลูกจ้างของหน่วยงานเอง
- การตรวจรับงานอาจไม่ถูกต้อง เช่น สัญญากำหนดให้ซ่อมแซมเป็นถนนลูกรังแต่ผู้รับจ้างนำหินคลุกมาลงแทน
- ฤกษ์ชัยอาจแพงเกินจริง สิ่งของในฤกษ์มีคุณภาพต่ำ ของไม่เหมาะสม เครื่องอุปโภคบริโภคหมดอายุ
- จัดซื้อจัดจ้าง ฤกษ์ชัยอาจไม่ครบ แต่เบิกครบ ทำใบเสร็จปลอม ร่วมมือกับผู้ประกอบการเขียนจำนวนเต็ม

โครงการจ่ายเงินช่วยเหลือ สงเคราะห์

- อาจมีการนำชื่อคนเสียชีวิตมาสวมสิทธิเป็นบุคคลที่มีสิทธิได้รับเงินนำข้อมูลบุคคลที่ไปรวมกิจกรรมในโครงการอื่นมาเป็นชื่อของผู้มีสิทธิได้รับเงิน โดยที่บุคคลนั้นไม่ได้รับรู้รับทราบแต่อย่างใด
- อาจนำชื่อคนที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์มาเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงิน
- อาจปลอมลายมือชื่อในแบบสำรวจ สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- อาจให้ประชาชนลงลายมือชื่อในเอกสารเกี่ยวกับการขอรับเงินสงเคราะห์ โดยแจ้งว่าเพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง
- ให้หน่วยงานของรัฐอื่น เช่น โรงเรียน องค์การบริหารส่วนตำบล ส่งรายชื่อผู้เข้าหลักเกณฑ์พร้อมเอกสารประกอบให้หน่วยงานเพื่อไปดำเนินการ แต่ทางหน่วยงานอาจจ่ายเงินให้ไม่ครบตามจำนวนฎีกา

- รายชื่อที่ปรากฏในแบบสำรวจ เมื่อตรวจสอบกับข้อมูลทะเบียนราษฎรอาจไม่ปรากฏรายชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร

- อาจมีการคัดสำเนาบัตรประชาชนจากทะเบียนราษฎร แล้วมาปลอมลายมือชื่อ เช่น การปลอมลายมือชื่อของผู้รับเงินในเอกสารทั้งหมดโดยที่ชาวบ้านไม่ทราบเรื่องแล้วนำเอกสารไปเบิกเงิน การให้ชาวบ้านยื่นเอกสารจริงแต่อาจปลอมใบสำคัญการรับเงิน และกรณีที่ชาวบ้านมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงิน แต่กลับไม่ได้รับเงิน หรือได้รับเงินจริงแต่ไม่ครบตามจำนวนที่แท้จริง

- อาจมีการนำรายชื่อของตนเองหรือนามินิมาแทรกแซงแทนรายชื่อผู้มีสิทธิรับเงิน

โครงการสร้างฝาย

- จุดที่ทำการก่อสร้างอาจไม่ตรงตามที่กำหนด
- วัสดุอาจไม่ครบถ้วน ไม่ตรงตามมาตรฐาน วัสดุไม่ได้มาตรฐาน ราคาก่อสร้างไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

- การจัดเรียงกระสอบอาจไม่เป็นไปตามแบบที่กำหนด
- ฝายที่สร้างแล้วเสร็จอาจใช้ไม่ได้จริง
- ฝายอาจหาย ไม่มีการสร้าง สร้างบางจุด ไม่สร้างบางจุด

โครงการระบบเครือข่ายไร้สายความเร็วสูง FREE WIFI - CCTV

- การกำหนดราคากลางอาจไม่สอดคล้องกับกับรายละเอียดและคุณลักษณะเฉพาะ
- ติดตั้งวงจรอาจซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น หรือซ้ำซ้อนกันเอง ติดตั้งไม่ครบ
- อุปกรณ์บางตัวต่าง ๆ อาจราคาแพงเกินความเป็นจริงเกินความจำเป็นหรือจำเป็นน้อย
- อาจไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่เต็มประสิทธิภาพ
- กล้องโทรทัศน์วงจรปิดแสดงภาพบนจอโทรทัศน์อาจไม่ชัด เช่น ภาพมัว ไม่คมชัด กลางคืนภาพไม่ชัด เพราะไม่มีไฟฟาส่องสว่างเพียงพอ

ความเสี่ยง/สัญญาณเตือนว่าต้องมีการตรวจสอบอย่างใกล้ชิด (ข้อมูลจากคู่มือพิชิตความเสี่ยงต่อการทุจริต ของ UNDP) นำมาเป็นเพียงตัวอย่างบางส่วน

ระยะก่อนประมูล

- บรรจुरายการที่ไม่จำเป็นไว้ในแผนการจัดซื้อจัดจ้าง
- ใช้วิธีการอื่นนอกเหนือจากการเปิดประกวดราคาโดยไม่มีเหตุผลที่สมควร
- การแก้ไขสัญญาบางอย่างทำให้ได้ประโยชน์จากการแข่งขันหรือจากการที่ควรจัดซื้อสินค้าแยก (เช่น กิจกรรมเพิ่มเติมซึ่งไม่เข้าลักษณะที่ควรเป็นส่วนต่อของสัญญาที่มีอยู่)
- การแยกสัญญา แบ่งรายการจัดซื้อออกเป็นหน่วยย่อยทั้งที่ควรจัดซื้อร่วมกัน
- การเขียนคุณสมบัติเฉพาะเพื่อเอื้อประโยชน์บางบริษัทอย่างใกล้ชิด คุณสมบัติที่คลุมเครือกำกวม ไม่สมบูรณ์
- การเขียนคุณสมบัติเฉพาะกำหนดให้ใช้สินค้าบางยี่ห้อโดยไม่ระบุว่า “หรือเทียบเท่า”

ระหว่างการประมูล

- เจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างให้ข้อมูลภายในแก่ผู้ประมูลที่ตนสนับสนุน
- ข้อมูลความลับรั่วไหล เช่น ข้อมูลประมาณการต้นทุน
- การตัดผู้ประมูลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมออกโดยมิชอบ
- การยื่นซองประมูลเป็นส่วนที่อ่อนไหวซึ่งอาจมีการรับซองประมูลที่ยื่นช้า
- เอาสิ่งของที่อยู่ในซองออกเพื่อให้ผู้เข้าประมูลขาดคุณสมบัติ
- การเปิดซองประมูล เกณฑ์การประเมินที่นำมาใช้แตกต่างจากที่อยู่ในเอกสารการประมูล
- จัดทำเกณฑ์ย่อยหรือขั้นตอนการประเมินที่ไม่เหมาะสมหรือโดยพลการขณะที่ประเมินซึ่งแตกต่าง

จากเอกสารการประมูลที่เผยแพร่

- ปฏิเสธซองประมูลโดยอ้างว่าขาดองค์ประกอบ เช่น ไม่มีแค็ตตาล็อก หรือแผ่นพับสำหรับสินค้าที่เสนอ
- คณะกรรมการประเมินสร้างวิธีการประเมินขึ้นมาเอง ซึ่งแตกต่างจากเอกสารการประมูลที่เผยแพร่

ระยะหลังการประมูล

- มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขสัญญาบางอย่างทำให้มีเวลามากขึ้น
- มีการใช้ผลิตภัณฑ์ทดแทน หรืองานก่อสร้างไม่ได้มาตรฐานไม่ตรงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ใน

สัญญา

๗.๑ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๗.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนี้

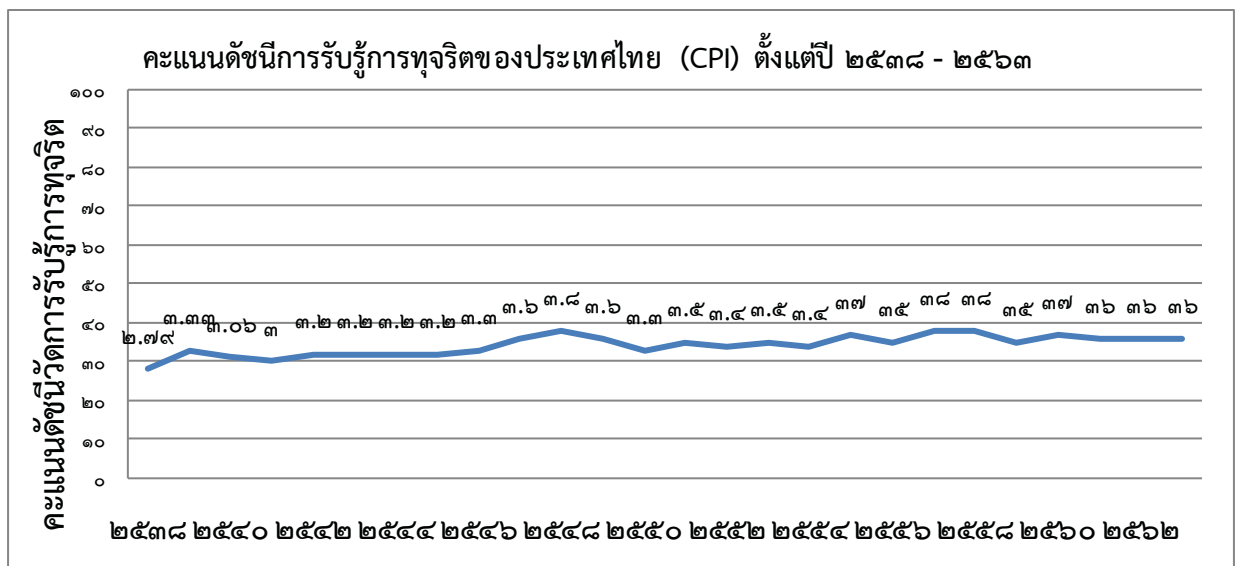
เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน)	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๓๒ และ/หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๖๒ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ และ/หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๗๓ คะแนน

๗.๑.๒ แหล่งข้อมูลซึ่ง TI นำมาใช้ประเมินประเทศไทย

ลำดับ	แหล่งข้อมูล	(code)	ข้อมูลผู้ให้บริการ (Data Provider)
๑	Bertelsmann Foundation Transformation Index	BF (TI)	Bertelsmann Stiftung
๒	Economist Intelligence Unit Country Risk Service	EIU	Economist Intelligence Unit
๓	Global Insights Business Conditions and Risk Indicators	GI	IHS Global Insight Global Risk Service
๔	IMD World Competitiveness Yearbook	IMD	IMD World Competitiveness Center
๕	Political and Economic Risk Consultancy	PERC	Political and Economic Risk Consultancy
๗	World Economic Forum Executive Opinion Survey	WEF	World Economic Forum
๘	World Justice Project Rule of Law Index	WJP	World Justice Project
๙	Varieties of Democracy Project	VDEM	University of Gothenburg, V-Dem Institute and University of Notre Dame

องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในประเทศเยอรมนี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ และมีสถานะเป็นองค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศ โดยในการจัดทำคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้รวบรวมข้อมูลด้านการทุจริตคอร์รัปชันจากฐานข้อมูลที่เป็นการจัดอันดับหรือดัชนีชี้วัดซึ่งจัดทำขึ้นโดยหน่วยงานที่น่าเชื่อถือต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งนี้ TI ได้เผยแพร่ข่าวสาร การจัดลำดับและการจัดทำค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) เป็นประจำทุกปี ผ่านเว็บไซต์ <https://www.transparency.org>

๗.๑.๓ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ประเทศไทย

แหล่งข้อมูล		๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓
๑. BF(TI)	Bertelsmann Foundation Transformation Index	๔๐	๔๐	๔๐	๓๗	๓๗	๓๗	๓๗
๒. EIU	Economist Intelligence Unit Country Risk Service	๓๘	๓๘	๓๗	๓๗	๓๗	๓๗	๓๗
๓. GI	Global Insights Business Conditions and Risk Indicators	๔๒	๔๒	๒๒	๓๕	๓๕	๓๕	๓๕
๔. IMD	IMD World Competitiveness Yearbook	๓๓	๓๘	๔๔	๔๓	๔๑	๔๕	๔๑
๕. PERC	Political and Economic Risk Consultancy	๓๕	๔๒	๓๘	๔๑	๓๗	๓๘	๓๘
๖. PRS	The PRS Group International Country Risk Guide (ICRG)	๓๑	๓๑	๓๒	๓๒	๓๒	๓๒	๓๒
๗. WEF	World Economic Forum Executive Opinion Survey	๓๙	๔๓	๓๗	๔๒	๔๒	๔๓	๔๓
๘. WJP	World Justice Project Rule of Law Index : WJP	๔๔	๒๖	๓๗	๔๐	๔๐	๓๘	๓๘
๙. VDEM	Varieties of Democracy Project	-	-	๒๔	๒๓	๒๑	๒๐	๒๐
คะแนน (จากเต็ม ๑๐๐) / ลำดับที่ / จากจำนวนประเทศทั้งหมดที่ถูกประเมิน		๓๘/๘๕/ ๑๗๕	๓๘/๗๖/ /๑๖๘	๓๕/๑๐๑/ /๑๗๖	๓๗/๙๖/ ๑๘๐	๓๖/๙๙/ ๑๘๐	๓๖/๑๐๑/ / ๑๘๐	๓๖/๑๐๔/ ๑๘๐

๗.๑.๔ ผู้ประเมิน วิธีการประเมินแหล่งข้อมูล

ตารางแสดงรายละเอียดของแต่ละแหล่งข้อมูลซึ่งองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ
นำมาใช้ประเมินประเทศไทย จำนวน ๙ แหล่งข้อมูล

Code	ผู้ประเมิน/วิธีการประเมิน	ประเด็นคำถามที่ TI นำมาจัดทำ CPI
๑. BF (TI)	ผู้ประเมิน มูลนิธิเบอร์เทลแมนน์ (จัดตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๐) เป็นองค์กรเอกชน ตั้งอยู่ในประเทศเยอรมนี วิธีประเมิน ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญของแต่ละประเทศ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญของประเทศไทย คือ Napisa Waitookiat อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยนเรศวร และ Paul Chambers อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยนเรศวร	๑. คุณเห็นด้วยในระดับใดว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่ใช้อำนาจในทางมิชอบจะถูกฟ้องร้องดำเนินคดีหรือถูกลงโทษ ๒. คุณเห็นด้วยในระดับใดว่ารัฐบาลประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน คะแนน ๑ – ๑๐ ๑๐ คือ ระดับต่ำสุดของการคอร์รัปชัน และ ๑ คือ ระดับสูงสุดของการคอร์รัปชัน
๒. EIU	ผู้ประเมิน Economist Intelligence Unit (EIU) เป็นแผนกหนึ่งใน Economist Group ซึ่งเป็นบริษัทลูกของหนังสือพิมพ์ Economist Newspaper เป็นองค์กรวิเคราะห์ข้อมูลที่มีการแสวงหาผลกำไร วิธีประเมิน ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญของ EIU ประมาณ ๒ - ๓ คน	๑. การจัดสรรงบประมาณและการใช้เงินสาธารณะเป็นไปตามขั้นตอนและมีความพร้อมรับผิดชอบหรือไม่ ๒. รัฐมนตรีหรือหน่วยงานภาครัฐมีการใช้เงินสาธารณะอย่างไม่เหมาะสม (เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือพรรคการเมือง) หรือไม่ ๓. มีเงินพิเศษที่สามารถดำเนินการใช้จ่ายอย่างไม่ต้องรับผิดชอบหรือไม่ ๔. โดยทั่วไปแล้วมีการใช้ทรัพยากรสาธารณะอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่ ๕. มีข้าราชการพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่รัฐที่ได้รับการแต่งตั้งโยกย้ายจากรัฐบาลโดยตรงหรือไม่ ๖. มีหน่วยงานอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้งบประมาณภาครัฐหรือไม่ ๗. มีองค์กรตุลาการอิสระที่มีอำนาจในการจัดการกับการใช้อำนาจในทางมิชอบของรัฐบาล/เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ ๘. มีธรรมเนียมปฏิบัติในการจ่ายสินบนเพื่อได้สัญญาและได้รับความดีความชอบหรือไม่
๓. GI	ผู้ประเมิน บริษัท Information Handling Services (IHS) ซึ่งก่อตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๐๒ สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในแองเกิลวูด รัฐโคโลราโด สหรัฐอเมริกา เป็นบริษัทให้คำปรึกษาด้านการดำเนิน	ผู้เชี่ยวชาญจะถูกถามว่า “ความเสี่ยงของการที่บุคคลหรือบริษัทจะต้องเผชิญกับการติดสินบนหรือการคอร์รัปชันในรูปแบบอื่นเพื่อที่จะทำให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างราบรื่น เช่น เพื่อให้ได้รับสัญญา เพื่อการส่งออก นำเข้า

Code	ผู้ประเมิน/วิธีการประเมิน	ประเด็นคำถามที่ TI นำมาจัดทำ CPI
	ธุรกิจ และการวิจัยตลาดพร้อมกันนั้นยังให้บริการข้อมูล Online เกี่ยวกับข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคความเสี่ยงของประเทศ กว่า ๒๐๔ ประเทศทั่วโลก <u>วิธีประเมิน</u> ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละประเทศ ซึ่งได้รับข้อมูลจากกลุ่มลูกค้า ผู้ทำสัญญากับภาครัฐ นักลงทุน นักธุรกิจ ผู้รับงานอิสระ เครือข่ายนักข่าว	หรือเพื่อความสะดวกสบายเกี่ยวกับงานด้านเอกสารต่าง ๆ มีมากน้อยเพียงใด” คะแนน ๑ - ๕ คะแนน ๑.๐ = คอรัปชันมาก ๕.๐ = คอรัปชันน้อย
๔. IMD	<u>ผู้ประเมิน</u> IMD เป็นแหล่งข้อมูลที่วิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ • มีร่วมมือกับเครือข่าย ๕๕ สถาบันทั่วโลกในการรายงานอันดับความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศทั่วโลก • สำหรับประเทศไทยมีสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (TMA) ได้เข้าร่วมเป็นเครือข่าย (Partner with IMD World Competitiveness Center) และมีการดำเนินโครงการ Thailand Competitiveness Enhancement Program <u>วิธีประเมิน</u> สอบถามผู้บริหารระดับสูงในภาคธุรกิจ ทั้งผู้ประกอบการที่เป็นคนในประเทศนั้น ๆ ผู้ประกอบการชาวต่างชาติ	“มีการติดสินบนและการคอรัปชันหรือไม่ ๑ - ๖ คะแนน จากนั้นจะแปลงเป็นคะแนน ๐ - ๑๐ คะแนน ๐ = มีการคอรัปชันมาก ๑๐ = มีการคอรัปชันน้อย
๕. PERC	<u>ผู้ประเมิน</u> บริษัท Political and Economic Risk Consultancy, Ltd. หรือ PERC ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ประเทศฮ่องกง • จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นองค์กรที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจและการเมือง ที่มีความเชี่ยวชาญด้านข้อมูลยุทธศาสตร์ทางธุรกิจสำหรับการลงทุนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ ยังทำการสำรวจและเผยแพร่รายงานสถานะความเสี่ยงของประเทศในเอเชียอีกด้วย	“คุณจะให้คะแนนปัญหาการคอรัปชันในประเทศที่คุณกำลังทำงานอยู่ในระดับใด” ๐ - ๑๐ คะแนน ๐ = ไม่ได้เป็นปัญหา (Not a Problem) ๑๐ = เป็นปัญหาร้ายแรง (Serious Problem)

Code	ผู้ประเมิน/วิธีการประเมิน	ประเด็นคำถามที่ TI นำมาจัดทำ CPI
	วิธีประเมิน สํารวจข้อมูลจากนักธุรกิจที่ทำงานในประเทศในภูมิภาคเอเชีย ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศออสเตรเลีย • โดยรายชื่อผู้ตอบแบบสอบถามได้มาจากสมาคมธุรกิจ ผู้แทนที่เข้าร่วมการประชุมต่าง ๆ ในเอเชีย รวมทั้งผู้แทนหอการค้าประเทศต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเทศ ประกอบด้วยผู้บริหารในประเทศผู้ที่มีสัญชาติเป็นคนประเทศนั้น ๆ และผู้บริหารชาวต่างชาติ ใช้การสัมภาษณ์ ซึ่งหน้า การสอบถามทางโทรศัพท์ ตลอดจนการสอบถามทางอีเมล เป็นต้น	
๖. PRS	ผู้ประเมิน ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ กลุ่มบรรณาธิการของนิตยสาร International Reports ซึ่งเป็นนิตยสารรายสัปดาห์ที่นำเสนอข่าวสารด้านเศรษฐกิจและการเงิน ได้คิดค้นแบบจำลอง (Model) ICRG ขึ้นมา • แบบจำลองดังกล่าวใช้ข้อมูลเชิงสถิติ ในการพยากรณ์ทางการเงิน (Forecasting Financial) พยากรณ์เศรษฐกิจ ข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์โดยตรงสำหรับการประกอบการตัดสินใจลงทุนของบริษัทข้ามชาติต่าง ๆ วิธีประเมิน ทีมงานของ The PRS group • ทั้งนี้รายละเอียดของวิธีการเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มตัวอย่างที่นักวิจัยของ ICRG ใช้ จำกัดการเข้าถึงไว้สำหรับผู้ที่เป็นสมาชิกหรือลูกค้าเท่านั้น	“นี่คือการประเมินการคอร์รัปชันในระบบการเมือง ซึ่งรูปแบบของการคอร์รัปชันโดยตรงที่การดำเนินธุรกิจพบบ่อยครั้ง คือ การเรียกร้องเงิน หรือการต้องจ่ายสินบน เพื่อให้ได้มาซึ่งใบอนุญาตการนำเข้าและส่งออก การควบคุมการส่งออก การประเมินภาษี การคุ้มครองจากตำรวจ หรือการกักขัง ขอให้ท่านช่วยให้คะแนนปัญหาการคอร์รัปชัน ทั้งการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นจริงหรือโอกาสที่จะเกิดการคอร์รัปชันจากระบบอุปถัมภ์ ระบบเครือญาติ การฝากเข้าทำงาน การต่างตอบแทน การระดมทุนที่เป็นความลับและความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่น่าสงสัยระหว่างนักการเมือง กับภาคธุรกิจ ○ - ๖ คะแนน ○ = มีความเสี่ยง (Potential Risk) มาก ๖ = มีความเสี่ยงน้อย
๗. WEF	ผู้ประเมิน World Economic Forum (WEF) หรือสภาเศรษฐกิจโลก ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ สำนักงานใหญ่อยู่ในนครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ • มีวัตถุประสงค์ในการมุ่งเน้นความร่วมมือระหว่างประเทศของผู้นำภาครัฐและเอกชน ทั้งทางด้านการเมือง ภาคธุรกิจ และภาคสังคม วิธีประเมิน องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ	หัวข้อ Irregular Payment and Bribes ถามว่า “ในประเทศของคุณ เป็นเรื่องปกติเพียงใดที่บริษัทจ่ายเงินพิเศษโดยไม่มีเอกสารอ้างอิง หรือจ่ายสินบน ที่เชื่อมโยงกับเรื่องต่อไปนี้ ๑) การนำเข้า – ส่งออก ๒) สาธารณูปโภค ๓) การชำระภาษีประจำปี ๔) การทำสัญญาและการออกใบอนุญาต

Code	ผู้ประเมิน/วิธีการประเมิน	ประเด็นคำถามที่ TI นำมาจัดทำ CPI
	เลือกใช้ข้อมูลจาก “รายงานการวัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน (Global Competitiveness Report : GCR)” ในการคำนวณ CPI - ในการสำรวจ GCR เพื่อวัดระดับความสามารถในการแข่งขัน ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้ “แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหาร” (Executive Opinion Survey : EOS) ซึ่งถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักธุรกิจต่างประเทศ และนักธุรกิจภายในประเทศเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสูงสุดในการทำธุรกิจ - สำหรับประเทศไทยหน่วยงานที่เป็นเครือข่ายพันธมิตรของ WEF คือ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทำหน้าที่จัดเก็บแบบสอบถาม EOS	๕) ได้รับการตัดสินใจที่เอื้อประโยชน์จากกระบวนการยุติธรรม” หัวข้อ Diversion of Public Funds ถามว่า “ในประเทศของคุณ การเบี่ยงเบนของกองทุนสาธารณะสู่ บริษัท บุคคล หรือกลุ่มคนทั่วไปอย่างผิดกฎหมาย เป็นอย่างไร” ๑ - ๗ คะแนน ๑ = มีการจ่ายสินบนเป็นปกติ ๗ = ไม่เคยต้องจ่ายสินบน โดยคำถามข้อที่ ๑ มีหลายคำถาม แต่จะถูกทำให้เป็นตัวเลขเดียว จากนั้นเอาคะแนนมาหาคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองข้อ
๘. WJP	ผู้ประเมิน World Justice Project เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดีซี และเมืองซีแอตเทิล ประเทศสหรัฐอเมริกา - WJP เป็นดัชนีที่ประเมินระดับระบบนิติธรรม (Rule of Law) วิธีประเมิน ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญและประชาชนทั่วไป สำหรับคำถามที่นำมาใช้จัดทำค่าคะแนน เป็นคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น - ในปี ๒๐๑๖ ใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากกว่า ๒,๐๐๐ คน และ ประชาชนกว่า ๖๖,๐๐๐ คนทั่วโลก	๑. ข้าราชการ (เจ้าหน้าที่) ในสายบริหาร ไม่ได้ใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ๒. ข้าราชการ (เจ้าหน้าที่) ในสายตุลาการ ไม่ได้ใช้ทรัพย์สินของทางราชการ เพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ๓. ข้าราชการ (เจ้าหน้าที่) ในสายตำรวจ และทหารไม่ได้ใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ๔. ข้าราชการ (เจ้าหน้าที่) ในสภานิติบัญญัติ ไม่ได้ใช้ทรัพย์สินของทางราชการ เพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ๐ - ๑ คะแนน โดยเป็น Continuous Scale และคะแนนที่ถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น ๐ = ต่ำ ๑ = สูง

Code	ผู้ประเมิน/วิธีการประเมิน	ประเด็นคำถามที่ TI นำมาจัดทำ CPI
๙. VDEM	ผู้ประเมิน วัดเกี่ยวกับความหลากหลายของประชาธิปไตย การเลือกตั้ง เสรีภาพ นอกจากนี้ ยังพิจารณาพฤติกรรมการคอร์รัปชัน ในระบบการเมืองในระดับฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการด้วย วิธีประเมิน ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการจากทั่วโลก และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง	การทุจริตทางการเมืองเป็นที่แพร่หลายมากน้อยเพียงใด โดยดัชนีนี้แสดงความแพร่หลายของการทุจริตนี้ ถูกคำนวณจากค่าเฉลี่ยของดัชนี ๔ ด้าน คือ ๑. ดัชนีการคอร์รัปชันในภาครัฐ (Public sector corruption index) “เจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมเรียกรับสินบน หรือสิ่งของอื่นใดในระดับใด และเจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมขโมย เบียดบังเงินหรืองบประมาณ หรือทรัพยากรภาครัฐ เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อคนในครอบครัวของตนเองบ่อยครั้งเพียงใด” ๒. ดัชนีการคอร์รัปชันของผู้บริหารระดับสูง (Executive corruption index) “ผู้บริหารระดับสูง หรือตัวแทน มีพฤติกรรมเรียกรับสินบน หรือสิ่งของอื่นใด เป็นประจำหรือไม่ และผู้บริหารระดับสูง หรือตัวแทนเหล่านั้นมีพฤติกรรมขโมย เบียดบังเงินหรืองบประมาณ หรือทรัพยากรภาครัฐ เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อคนในครอบครัวของตนเองบ่อยครั้งเพียงใด ๓. ดัชนีการคอร์รัปชันของฝ่ายนิติบัญญัติ (The indicator for legislative corruption) “เจ้าหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่เรียกรับเพื่อเรียกรับผลประโยชน์ในประเด็นเหล่านี้ ในระดับใด สินบน รับเงิน เพื่อช่วยเหลือให้ได้รับสัญญาจากภาครัฐ (เพื่อตัวเอง ครอบครัว เพื่อน ผู้สนับสนุนทางการเมือง) ผู้สนับสนุนทางการเมือง) มีผลประโยชน์ต่างตอบแทนกับภาคธุรกิจเพื่อแลกกับโอกาสในการว่าจ้างภายหลังจากออกจากสถานะนิติ-บัญญัติขโมย (เบียดบัง) เงินของภาครัฐหรือเงินจากโครงการบริจาคต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ส่วนตัว” ๔. ดัชนีการคอร์รัปชันของฝ่ายตุลาการ (The indicator for judicial corruption) โดยใช้คำถามว่า “ประชาชนหรือภาคธุรกิจ มีการจ่ายเงินพิเศษ (ที่ไม่มีเอกสารการจ่ายเงิน) หรือสินบนเพื่อ

Code	ผู้ประเมิน/วิธีการประเมิน	ประเด็นคำถามที่ TI นำมาจัดทำ CPI
		เร่งหรือชะลอกระบวนการของฝ่ายตุลาการในระดับใด” ๐ - ๑ คะแนน ๐ = ต่ำ ๑ = สูง จากนั้นคำนวณเป็นค่าเฉลี่ยของคำถาม ๔ ข้อ

ข้อมูลจาก : ข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ระยะที่ ๓ สำนักงาน ป.ป.ช.

๗.๒ รายชื่อหน่วยงาน

๗.๒.๑ หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า จำนวน ๑๕๔ หน่วยงาน

ลำดับ	รายชื่อหน่วยงาน
๑	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒	กรมประชาสัมพันธ์
๓	สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
๔	สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
๕	กองทัพบก
๖	กองทัพเรือ
๗	กองทัพอากาศ
๘	กองบัญชาการกองทัพไทย
๙	สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
๑๐	กรมธนารักษ์
๑๑	กรมบัญชีกลาง
๑๒	กรมศุลกากร
๑๓	กรมสรรพสามิต
๑๔	กรมสรรพากร
๑๕	สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

ลำดับ	รายชื่อหน่วยงาน
๑๖	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
๑๗	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
๑๘	สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
๑๙	กรมการกงสุล
๒๐	สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๒๑	กรมพลศึกษา
๒๒	กรมการท่องเที่ยว
๒๓	สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน
๒๔	กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ
๒๕	กรมธุรกิจพลังงาน
๒๖	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
๒๗	สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
๒๘	สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
๒๙	กรมการค้าต่างประเทศ
๓๐	กรมการค้าภายใน
๓๑	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
๓๒	กรมทรัพย์สินทางปัญญา
๓๓	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
๓๔	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
๓๕	สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
๓๖	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๓๗	กรมการปกครอง
๓๘	กรมการพัฒนาชุมชน
๓๙	กรมที่ดิน

ลำดับ	รายชื่อหน่วยงาน
๔๐	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๔๑	กรมโยธาธิการและผังเมือง
๔๒	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๓	สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
๔๔	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๔๕	กรมบังคับคดี
๔๖	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
๔๗	กรมราชทัณฑ์
๔๘	กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๔๙	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๕๐	สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
๕๑	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)
๕๒	กรมคุมประพฤติ
๕๓	สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
๕๔	กรมการจัดหางาน
๕๕	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
๕๖	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
๕๗	สำนักงานประกันสังคม
๕๘	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕๙	กรมชลประทาน
๖๐	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
๖๑	กรมประมง
๖๒	กรมปศุสัตว์
๖๓	กรมพัฒนาที่ดิน

ลำดับ	รายชื่อหน่วยงาน
๖๔	กรมวิชาการเกษตร
๖๕	กรมส่งเสริมการเกษตร
๖๖	กรมส่งเสริมสหกรณ์
๖๗	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๖๘	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๖๙	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
๗๐	กรมการข้าว
๗๑	กรมหม่อนไหม
๗๒	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
๗๓	สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
๗๔	กรมเจ้าท่า
๗๕	กรมการขนส่งทางบก
๗๖	กรมท่าอากาศยาน
๗๗	กรมทางหลวง
๗๘	กรมทางหลวงชนบท
๗๙	สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
๘๐	กรมการขนส่งทางราง
๘๑	สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๘๒	กรมควบคุมมลพิษ
๘๓	กรมทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง
๘๔	กรมทรัพยากรธรณี
๘๕	กรมทรัพยากรน้ำ
๘๖	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
๘๗	กรมป่าไม้

ลำดับ	รายชื่อหน่วยงาน
๘๘	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
๘๙	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๙๐	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๑	สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๙๒	กรมอุตุนิยมวิทยา
๙๓	สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๔	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
๙๕	สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๙๖	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๙๗	กรมกิจการผู้สูงอายุ
๙๘	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๙๙	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๑๐๐	กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
๑๐๑	สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
๑๐๒	กรมการศาสนา
๑๐๓	กรมศิลปากร
๑๐๔	กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
๑๐๕	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
๑๐๖	สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๐๗	กรมวิทยาศาสตร์บริการ
๑๐๘	สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
๑๐๙	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
๑๑๐	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๑๑๑	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ลำดับ	รายชื่อหน่วยงาน
๑๑๒	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา
๑๑๓	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
๑๑๔	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
๑๑๕	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
๑๑๖	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๑๑๗	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
๑๑๘	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
๑๑๙	กรมการแพทย์
๑๒๐	กรมควบคุมโรค
๑๒๑	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๑๒๒	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
๑๒๓	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
๑๒๔	กรมสุขภาพจิต
๑๒๕	กรมอนามัย
๑๒๖	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๑๒๗	สถาบันพระบรมราชชนก
๑๒๘	สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
๑๒๙	กรมโรงงานอุตสาหกรรม
๑๓๐	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
๑๓๑	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
๑๓๒	สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย
๑๓๓	สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
๑๓๔	สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
๑๓๕	สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ลำดับ	รายชื่อหน่วยงาน
๑๓๖	สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
๑๓๗	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๑๓๘	สำนักงบประมาณ
๑๓๙	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๔๐	สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๑๔๑	สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
๑๔๒	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑๔๓	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
๑๔๔	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๔๕	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๑๔๖	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๑๔๗	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๑๔๘	สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๑๔๙	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
๑๕๐	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
๑๕๑	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๑๕๒	ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
๑๕๓	กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
๑๕๔	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

๗.๒.๒ รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๕๑ หน่วยงาน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๑	กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)
๒	กรรมการผู้จัดการ บริษัท อุรุกรุงเทพ จำกัด

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๓	ผู้ว่าการการยาสูบแห่งประเทศไทย
๔	กรรมการผู้จัดการธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
๕	ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
๖	กรรมการผู้จัดการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
๗	ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน
๘	กรรมการผู้จัดการธนาคารอาคารสงเคราะห์
๙	กรรมการและผู้จัดการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
๑๐	ผู้จัดการบริษัท บริหารสินทรัพย์ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จำกัด
๑๑	กรรมการผู้จัดการบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
๑๒	กรรมการผู้จัดการธนาคารกสิวิสาหกิจ จำกัด
๑๓	ผู้อำนวยการโรงงานไฟ
๑๔	ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
๑๕	ผู้อำนวยการองค์การสุรา
๑๖	ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย
๑๗	ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๑๘	ผู้ว่าการการเคหะแห่งชาติ
๑๙	ผู้อำนวยการสำนักงานธนาคุณเคราะห์
๒๐	ผู้ว่าการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
๒๑	ผู้อำนวยการองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
๒๒	ผู้ว่าการการยางแห่งประเทศไทย
๒๓	ผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๒๔	ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
๒๕	ผู้อำนวยการองค์การสะพานปลา
๒๖	ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย
๒๗	ผู้อำนวยการการทำเรือแห่งประเทศไทย
๒๘	ผู้ว่าการการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
๒๙	ผู้ว่าการการรถไฟแห่งประเทศไทย
๓๐	กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ขนส่ง จำกัด
๓๑	กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
๓๒	กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด
๓๓	ผู้ว่าการสถาบันการบินพลเรือน
๓๔	ผู้อำนวยการองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
๓๕	กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)
๓๖	กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
๓๗	ผู้อำนวยการองค์การสวนพฤกษศาสตร์
๓๘	ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย
๓๙	ผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
๔๐	ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
๔๑	ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
๔๒	ผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า
๔๓	ผู้ว่าการการประปานครหลวง
๔๔	ผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาค

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๔๕	ผู้ว่าการการไฟฟ้านครหลวง
๔๖	ผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
๔๗	ผู้อำนวยการองค์การจัดการน้ำเสีย
๔๘	ผู้อำนวยการองค์การตลาด
๔๙	ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม
๕๐	ผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๕๑	ผู้อำนวยการโรงพิมพ์ตำรวจ

๗.๒.๓ องค์การมหาชน จำนวน ๕๒ หน่วยงาน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๑	ผู้อำนวยการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
๒	ผู้อำนวยการสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน
๓	เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๔	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
๕	ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
๖	ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
๗	ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
๘	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาพิงคนคร
๙	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
๑๐	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์
๑๑	ผู้อำนวยการสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน)

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๑๒	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ
๑๓	ผู้อำนวยการองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
๑๔	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
๑๕	ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์
๑๖	ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ
๑๗	ผู้อำนวยการสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ
๑๘	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ
๑๙	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน
๒๐	ผู้อำนวยการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
๒๑	ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
๒๒	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
๒๓	ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๒๔	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๒๕	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
๒๖	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
๒๗	ผู้อำนวยการสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๒๘	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร
๒๙	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
๓๐	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
๓๑	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ
๓๒	ผู้อำนวยการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๓๓	ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
๓๔	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ
๓๕	ผู้อำนวยการสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)
๓๖	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ
๓๗	ผู้อำนวยการสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
๓๘	ผู้อำนวยการสถาบันอนุญาโตตุลาการ กระทรวงยุติธรรม
๓๙	ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
๔๐	ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
๔๑	ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม
๔๒	ผู้อำนวยการศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)
๔๓	ผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)
๔๔	ผู้อำนวยการโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
๔๕	ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ
๔๖	ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๔๗	เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
๔๘	เลขาธิการคุรุสภา
๔๙	ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
๕๐	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านแพ้ว
๕๒	ผู้อำนวยการสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล

๗.๒.๔ หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ จำนวน ๒๑ หน่วยงาน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๑	สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
๒	สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
๓	ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
๔	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
๕	องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
๖	องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย
๗	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
๘	ธนาคารแห่งประเทศไทย
๙	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
๑๐	สถาบันคุ้มครองเงินฝาก
๑๑	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
๑๒	สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน
๑๓	สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ
๑๔	สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
๑๕	ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์
๑๖	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
๑๗	สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย
๑๘	สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ
๑๙	ผู้สถาบันวัคซีนแห่งชาติ
๒๐	สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
๒๑	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

๗.๒.๕ จังหวัด ๗๖ จังหวัด

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๑	สำนักงานจังหวัดกระบี่
๒	สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี
๓	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
๔	สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร
๕	สำนักงานจังหวัดขอนแก่น
๖	สำนักงานจังหวัดจันทบุรี
๗	สำนักงานจังหวัดฉะเชิงเทรา
๘	สำนักงานจังหวัดชลบุรี
๙	สำนักงานจังหวัดชัยนาท
๑๐	สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ
๑๑	สำนักงานจังหวัดชุมพร
๑๒	สำนักงานจังหวัดเชียงราย
๑๓	สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่
๑๔	สำนักงานจังหวัดตรัง
๑๕	สำนักงานจังหวัดตราด
๑๖	สำนักงานจังหวัดตาก
๑๗	สำนักงานจังหวัดนครนายก
๑๘	สำนักงานจังหวัดนครปฐม
๑๙	สำนักงานจังหวัดนครพนม
๒๐	สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๒๑	สำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช
๒๒	สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์
๒๓	สำนักงานจังหวัดนนทบุรี
๒๔	สำนักงานจังหวัดนราธิวาส
๒๕	สำนักงานจังหวัดน่าน
๒๖	สำนักงานจังหวัดบึงกาฬ
๒๗	สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์
๒๘	สำนักงานจังหวัดปทุมธานี
๒๙	สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
๓๐	สำนักงานจังหวัดปราจีนบุรี
๓๑	สำนักงานจังหวัดปัตตานี
๓๒	สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๓๓	สำนักงานจังหวัดพะเยา
๓๔	สำนักงานจังหวัดพังงา
๓๕	สำนักงานจังหวัดพัทลุง
๓๖	สำนักงานจังหวัดพิจิตร
๓๗	สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก
๓๘	สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี
๓๙	สำนักงานจังหวัดเพชรบูรณ์
๔๐	สำนักงานจังหวัดแพร่
๔๑	สำนักงานจังหวัดภูเก็ต

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๔๒	สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม
๔๓	สำนักงานจังหวัดมุกดาหาร
๔๔	สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๔๕	สำนักงานจังหวัดยโสธร
๔๖	สำนักงานจังหวัดยะลา
๔๗	สำนักงานจังหวัดร้อยเอ็ด
๔๘	สำนักงานจังหวัดระนอง
๔๙	สำนักงานจังหวัดระยอง
๕๐	สำนักงานจังหวัดราชบุรี
๕๑	สำนักงานจังหวัดลพบุรี
๕๒	สำนักงานจังหวัดลำปาง
๕๓	สำนักงานจังหวัดลำพูน
๕๔	สำนักงานจังหวัดเลย
๕๕	สำนักงานจังหวัดศรีสะเกษ
๕๖	สำนักงานจังหวัดสกลนคร
๕๗	สำนักงานจังหวัดสงขลา
๕๘	สำนักงานจังหวัดสตูล
๕๙	สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ
๖๐	สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม
๖๑	สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร
๖๒	สำนักงานจังหวัดสระแก้ว

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๖๓	สำนักงานจังหวัดสระบุรี
๖๔	สำนักงานจังหวัดสิงห์บุรี
๖๕	สำนักงานจังหวัดสุโขทัย
๖๖	สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี
๖๗	สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๖๘	สำนักงานจังหวัดสุรินทร์
๖๙	สำนักงานจังหวัดหนองคาย
๗๐	สำนักงานจังหวัดหนองบัวลำภู
๗๑	สำนักงานจังหวัดอ่างทอง
๗๒	สำนักงานจังหวัดอุดรธานี
๗๓	สำนักงานจังหวัดอำนาจเจริญ
๗๔	สำนักงานจังหวัดอุดรดิตถ์
๗๕	สำนักงานจังหวัดอุทัยธานี
๗๖	สำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี

๗.๒.๕ องค์การปกครองรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตใน

กทม. ๕๐ เขตและเมืองพัทยา) จำนวน ๕๒ หน่วยงาน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๑	กรุงเทพมหานคร
๒	เมืองพัทยา
๓	สำนักงานเขตพระนคร
๔	สำนักงานเขตดุสิต

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๕	สำนักงานเขตหนองจอก
๖	สำนักงานเขตบางรัก
๗	สำนักงานเขตบางเขน
๘	สำนักงานเขตบางกะปิ
๙	สำนักงานเขตปทุมวัน
๑๐	สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
๑๑	สำนักงานเขตพระโขนง
๑๒	สำนักงานเขตมีนบุรี
๑๓	สำนักงานเขตลาดกระบัง
๑๔	สำนักงานเขตยานนาวา
๑๕	สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์
๑๖	สำนักงานเขตพญาไท
๑๗	สำนักงานเขตธนบุรี
๑๘	สำนักงานเขตบางกอกใหญ่
๑๙	สำนักงานเขตห้วยขวาง
๒๐	สำนักงานเขตคลองสาน
๒๑	สำนักงานเขตตลิ่งชัน
๒๒	สำนักงานเขตบางกอกน้อย
๒๓	สำนักงานเขตบางขุนเทียน
๒๔	สำนักงานเขตภาษีเจริญ
๒๕	สำนักงานเขตหนองแขม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๒๖	สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ
๒๗	สำนักงานเขตบางพลัด
๒๘	สำนักงานเขตดินแดง
๒๙	สำนักงานเขตบึงกุ่ม
๓๐	สำนักงานเขตสาทร
๓๑	สำนักงานเขตบางซื่อ
๓๒	สำนักงานเขตจตุจักร
๓๓	สำนักงานเขตบางคอแหลม
๓๔	สำนักงานเขตประเวศ
๓๕	สำนักงานเขตคลองเตย
๓๖	สำนักงานเขตสวนหลวง
๓๗	สำนักงานเขตจอมทอง
๓๘	สำนักงานเขตดอนเมือง
๓๙	สำนักงานเขตราชเทวี
๔๐	สำนักงานเขตลาดพร้าว
๔๑	สำนักงานเขตวัฒนา
๔๒	สำนักงานเขตบางแค
๔๓	สำนักงานเขตหลักสี่
๔๔	สำนักงานเขตสายไหม
๔๕	สำนักงานเขตคันนายาว
๔๖	สำนักงานเขตสะพานสูง

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน
๔๗	สำนักงานเขตวังทองหลาง
๔๘	สำนักงานเขตคลองสามวา
๔๙	สำนักงานเขตบางนา
๕๐	สำนักงานเขตทวีวัฒนา
๕๑	สำนักงานเขตทุ่งครุ
๕๒	สำนักงานเขตบางบอน

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๒๕๖๔

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓

- เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ การกำหนดผลงาน การระบุคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุหรือยี่ห้อของพัสดุ และการพิจารณาคุณสมบัติผู้ยื่นข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐกรณีการกำหนดสิ่งที่ไม่ใช่สาระสำคัญ
- เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าการ หัวหน้ารัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น และหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ
- อ้างถึง ๑. หนังสือคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กนบ) ๐๔๐๕.๒/ว ๔๑๐ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐
๒. หนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๕๒๑ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ได้กำหนดแบบประกาศและเอกสารเชิญชวนในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Market : e - market) ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e - bidding) และวิธีสอบราคา ประกอบกับหนังสือที่อ้างถึง ๒ คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ได้กำหนดแนวทางการกำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอและการกำหนดผลงาน แต่ยังมีปัญหาในการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะหรือยี่ห้อของวัสดุที่จะนำมาใช้ในการก่อสร้าง เนื่องจากวัสดุบางประเภทยังไม่มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกำหนดไว้ ตลอดจนกรณีที่หน่วยงานของรัฐกำหนดเงื่อนไขในเอกสารประกวดราคาหรือหนังสือเชิญชวนที่ก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้ยื่นข้อเสนอด้วยกัน ซึ่งมีผลให้การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์หรือคณะกรรมการซื้อหรือจ้างโดยวิธีคัดเลือกของแต่ละหน่วยงานมีความแตกต่างกัน จึงทำให้เกิดปัญหาในการอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้างหรือเกิดข้อร้องเรียนตามมา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) โดยได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการนโยบาย) พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติให้การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐต้องโปร่งใส ซึ่งต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสม และเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอ มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง (๖) ประกอบมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง (๗) แห่งพระราชบัญญัติฯ ให้ยกเลิกหนังสือที่อ้างถึง ๒ และกำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีดังกล่าวใหม่ ดังนี้

/๑. ...

๑. การกำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ

๑.๑ งานจ้างก่อสร้างและการกำหนดรายการวัสดุมาใช้ในการก่อสร้าง

๑.๑.๑ กรณีงานจ้างก่อสร้างด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ให้หน่วยงานของรัฐ กำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอตามแบบประกาศและเอกสารเชิญชวนตามแบบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ สำหรับวิธีคัดเลือกหรือวิธีเฉพาะเจาะจง ให้หน่วยงานของรัฐกำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอตามแบบดังกล่าว โดยอนุโลม

๑.๑.๒ การกำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอในงานจ้างก่อสร้างที่มีวงเงินตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ให้กำหนดว่าต้องเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

๑.๑.๓ ห้ามมิให้กำหนดเงื่อนไขของผู้ยื่นข้อเสนอในงานจ้างก่อสร้าง ดังต่อไปนี้

(๑) จะต้องเป็นนิติบุคคลที่มีผลประกอบการเป็นกำไร

(๒) จะต้องยื่นใบอนุญาตรประกอบวิชาชีพวิศวกรรมมาแสดงตั้งแต่

ขณะเข้าเสนอราคา

(๓) ผู้ยื่นข้อเสนอจะต้องเป็นตัวแทนจำหน่ายและจะต้องมีหนังสือแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายในครุภัณฑ์ประกอบ เช่น เครื่องปรับอากาศ เสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า โคมไฟ เป็นต้น หรือจะต้องมีหนังสือรับรองอะไหล่จากผู้ผลิตหรือตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ผลิต

๑.๑.๔ การกำหนดผลงาน หากหน่วยงานของรัฐจะกำหนดผลงานก่อสร้าง ให้กำหนดผลงานได้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของวงเงินงบประมาณ หรือวงเงินที่ประมาณการที่จะจ้างก่อสร้างในครั้งนั้น และเป็นผลงานการก่อสร้างประเภทเดียวกันกับงานที่จะดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง ซึ่งผลงานดังกล่าวของผู้รับจ้าง ต้องเป็นผลงานในสัญญาเดียวเท่านั้น และเป็นสัญญาที่ผู้รับจ้างได้ทำงานแล้วเสร็จตามสัญญา ซึ่งได้มีการส่งมอบงานและตรวจรับเรียบร้อยแล้ว

๑.๑.๕ การกำหนดรายการวัสดุที่จะนำมาใช้ในการก่อสร้าง เช่น สี กระเบื้อง ยาง วัสดุฝ้าเพดาน สุขภัณฑ์ เป็นต้น

(๑) กรณีที่มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือมีมาตรฐานที่หน่วยงานของรัฐอื่นที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ ก็ให้ระบุมาตรฐานนั้นได้

(๒) กรณีที่วัสดุยังไม่ได้กำหนดมาตรฐานตาม (๑) แต่หน่วยงานของรัฐ มีความจำเป็นต้องใช้วัสดุซึ่งเห็นว่ามีความปลอดภัย เป็นที่นิยมใช้กันในขณะนั้น และมีความจำเป็นต้องระบุยี่ห้อวัสดุ ก็ให้ระบุยี่ห้อวัสดุได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๓ ยี่ห้อ และให้ถือเป็นหลักการว่าวัสดุที่มีคุณภาพเทียบเท่ากับยี่ห้อที่ระบุก็ได้ด้วย

ในกรณีที่ผู้ยื่นข้อเสนอขอใช้วัสดุที่มีคุณภาพดีกว่าหรือเทียบเท่ากับสิ่งของตามที่หน่วยงานของรัฐระบุยี่ห้อไว้ ให้ผู้ยื่นข้อเสนอพิสูจน์ให้เป็นที่เชื่อถือและยอมรับของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ถ้าคณะกรรมการตรวจรับพัสดุยอมรับวัสดุสิ่งนั้นแล้ว ก็ให้ยอมรับว่าเป็นวัสดุเทียบเท่าได้ และความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุให้ถือเป็นที่สุดเฉพาะคราวนั้น

๑.๒ งานซื้อหรืองานจ้างที่มีชิ้นงานก่อสร้าง

๑.๒.๑ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ในการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้าง ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือของผู้ขายรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ

๑.๒.๒ การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของงานซื้อ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐกำหนดเจาะจงแหล่งประเทศผู้ผลิตหรือทวีป เช่น ต้องเป็นพัสดุที่ผลิตจากทวีปอเมริกา หรือทวีปยุโรป หรือต้องเป็นสินค้าที่ผลิตจากประเทศเยอรมัน ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลีใต้ เป็นต้น

๑.๒.๓ กรณีที่หน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องกำหนดเงื่อนไขในการยื่นหนังสือแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายของพัสดุที่จะจัดซื้อ ให้กำหนดว่า ต้องได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนจำหน่ายจากผู้ผลิตหรือตัวแทนจำหน่ายในประเทศไทย โดยให้ยื่นขณะเข้าเสนอราคา

/น...

ในกรณีที่สุดที่จะจัดซื้อมีส่วนประกอบ เช่น ล้อ พวงมาลัย เบาะรถ เป็นต้น หรืออุปกรณ์ประกอบ เช่น สัญญาณไฟฉุกเฉิน ไฟท้ายรถ สัญญาณเตือนถอยหลัง เป็นต้น ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐกำหนดเงื่อนไขว่า ผู้ยื่นข้อเสนอจะต้องเป็นตัวแทนจำหน่ายและจะต้องมีหนังสือแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายในส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ประกอบของพัสดุนั้น

๑.๒.๔ ห้ามมิให้กำหนดผลงานในงานซื้อหรืองานจ้างที่มีใช้งานก่อสร้าง แต่หากหน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดผลงาน ให้หน่วยงานของรัฐกำหนดผลงานได้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของวงเงินงบประมาณ หรือวงเงินที่ประมาณการที่จะจัดซื้อจัดจ้างในครั้งนั้น

๒. แนวทางการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอกรณีที่ไม่เป็นสาระสำคัญ

กรณีที่ผู้ยื่นข้อเสนอได้เสนอรายละเอียดแตกต่างไปจากเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดไว้ในประกาศและเอกสารเชิญชวน หรือหนังสือเชิญชวน ดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นความผิดพลาดเพียงเล็กน้อย และให้พิจารณาผ่อนปรนโดยไม่ตัดสิทธิ์ผู้ยื่นข้อเสนอนั้น

๒.๑ ผู้ยื่นข้อเสนอไม่รับรองสำเนาถูกต้องในหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ. ๒๐) หรือหนังสือรับรองผลงาน

๒.๒ ผู้ยื่นข้อเสนอไม่ติดอากรแสตมป์ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในเอกสารประกวดราคา หรือหนังสือเชิญชวน รวมไปถึงเอกสารหลักฐานอื่น ๆ ที่มีเงื่อนไขกำหนดให้ยื่นมาพร้อมกับการยื่นข้อเสนอ และเอกสารดังกล่าวจะต้องปิดอากรแสตมป์ตามกฎหมาย

๒.๓ หน่วยงานของรัฐกำหนดให้ยื่นบัญชีผู้มีอำนาจควบคุม (ถ้ามี) แต่ผู้ยื่นข้อเสนอไม่มีผู้มีอำนาจควบคุม การที่ผู้ยื่นข้อเสนอไม่ยื่นบัญชีผู้มีอำนาจควบคุมจึงไม่ผิดเงื่อนไขตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

ทั้งนี้ หากหน่วยงานของรัฐจะกำหนดให้ผู้ยื่นข้อเสนอต้องยื่นเอกสารใดเพื่อประกอบการพิจารณาผลวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป หน่วยงานของรัฐต้องกำหนดเป็นเงื่อนไขเพิ่มเติมไว้ในแบบเอกสารเชิญชวนที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ ในข้อ ๓.๑ ส่วนที่ ๑ หรือข้อ ๓.๒ ส่วนที่ ๒ เท่านั้น รวมทั้งให้ถือปฏิบัติกับวิธีคัดเลือกโดยอนุโลมด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายภูมิศักดิ์ อรัญญาเกษมสุข)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๓

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖

การเปิดเผยข้อมูลโครงการต่อสาธารณะ หรือข้อมูลเชิงรุก

(Proactive Disclosure)

CoST ได้กำหนดแนวทางในการเปิดเผยข้อมูล โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องเปิดเผยข้อมูลตลอดระยะเวลาของโครงการก่อสร้างตั้งแต่กระบวนการจัดทำและนำเสนอโครงการ การเตรียมความพร้อมของโครงการ การจัดซื้อจัดจ้าง ช่วงการดำเนินการโครงการ และหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ โดยมีรายละเอียดข้อมูลโครงการที่ต้องจัดส่งจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการจำนวน ๔๐ รายการ ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ข้อมูลที่ต้องเปิดเผย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ข้อมูลที่ต้องเปิดเผย
๑. ข้อมูลการจัดทำและนำเสนอโครงการ (๖ รายการ)	๑) ชื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ ๒) รายละเอียดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ๓) ชื่อโครงการ ๔) สถานที่ตั้งของโครงการ ๕) วัตถุประสงค์โครงการ ๖) รายละเอียดโครงการ	๓. ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง (๑๔ รายการ)	๑๔) ชื่อหน่วยงานจัดซื้อจัดจ้าง ๑๕) รายละเอียดในการติดต่อของหน่วยงานจัดซื้อจัดจ้าง ๑๖) ขอบเขตงาน (TOR) ๑๗) วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ๑๘) ประเภทของสัญญา ๑๙) สถานะปัจจุบันของสัญญา ๒๐) จำนวนบริษัทที่เข้าร่วมประกวดราคา ๒๑) ราคากลาง ๒๒) หน่วยงานบริหารสัญญา ๒๓) ชื่อสัญญา และเลขที่สัญญา ๒๔) ชื่อบริษัทที่ได้สัญญา ๒๕) มูลค่าของสัญญา ๒๖) ขอบเขตงานตามสัญญา ๒๗) วันที่ลงนามในสัญญา วันเริ่มต้นสัญญา และระยะเวลาการดำเนินการตามสัญญา
๒. ข้อมูลการเตรียมความพร้อมโครงการ (๗ รายการ)	๗) ผลที่คาดว่าจะได้จากการดำเนินโครงการ ๘) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ๙) ผลกระทบการเวนคืนที่ดิน ๑๐) รายละเอียดในการติดต่อเจ้าหน้าที่และหน่วยงานเจ้าของโครงการ ๑๑) แหล่งเงินงบประมาณ ๑๒) งบประมาณโครงการ ๑๓) วันที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณโครงการ		
๔. ข้อมูลการดำเนินการโครงการ (๗ รายการ)	๒๔) การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของสัญญา ๒๕) มูลค่าของสัญญาที่เปลี่ยนแปลงจากการผันผวนของค่าเงิน ๓๐) การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาดำเนินการตามสัญญา ๓๑) การเปลี่ยนแปลงขอบเขตสัญญา ๓๒) เหตุผลในการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสัญญา ๓๓) เหตุผลในการเปลี่ยนแปลงขอบเขตและระยะเวลาดำเนินการตามสัญญา ๓๔) สถานะและความคืบหน้าของโครงการ	๕. ข้อมูลหลักจากเสร็จสิ้นโครงการและการจัดการข้อร้องเรียน (๖ รายการ)	๓๕) ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการ ๓๖) วันที่โครงการเสร็จสมบูรณ์ ๓๗) ขอบเขตงานเมื่อเสร็จสมบูรณ์ ๓๘) เหตุผลในการเปลี่ยนแปลงโครงการ ๓๙) การตรวจสอบและรายงานการประเมินผลโครงการ ๔๐) การจัดการข้อร้องเรียน

การเปิดเผยข้อมูลเมื่อมีการร้องขอ หรือข้อมูลเชิงรับ

(Reactive Disclosure)

เป็นข้อมูลที่หน่วยงานเจ้าของโครงการจะเปิดเผยเมื่อมีการร้องขอ แบ่งเป็นรายละเอียดของโครงการ (Project Information) และรายละเอียดของสัญญา (Contract Information) ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ข้อมูลที่ต้องเปิดเผย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ข้อมูลที่ต้องเปิดเผย
๑. การจัดทำและนำเสนอโครงการ	- ข้อมูลโครงการและงบประมาณระยะยาว - สรุปรายละเอียดโครงการหรือรายงานการศึกษาความเป็นไปได้ - รายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม - แผนการเวนคืนที่ดินและการจ่ายค่าชดเชย	๓. การจัดซื้อจัดจ้าง	- เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสัญญา - วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง - เอกสารการเสนอราคา - ผลการประเมินข้อเสนอ - รายงานการออกแบบโครงการ - สัญญาและเงื่อนไข - หนังสือบริคณห์สนธิหรือหนังสือการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท
๒. การเตรียมความพร้อมโครงการ	- เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการและอำนาจหน้าที่ - ข้อตกลงด้านการเงิน - แผนการจัดซื้อจัดจ้าง - การอนุมัติโครงการ	๔. การบริหารสัญญา	- รายการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญา - รายการเกี่ยวกับการอนุมัติการเพิ่มขึ้นของมูลค่าสัญญา - รายงานการประเมินคุณภาพ - บันทึกการเบิกจ่ายเงินหรือใบรับรองการจ่าย - การแก้ไขสัญญา
๕. การเสร็จสิ้นโครงการ	- รายงานความคืบหน้า - การแก้ไขงบประมาณ - รายงานการเสร็จสิ้นโครงการ - รายงานการประเมินโครงการ - รายงานการตรวจสอบด้านเทคนิค - รายงานการตรวจสอบด้านการเงิน		

ประกาศคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต

เรื่อง แนวทางและวิธีการในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
แบบของข้อตกลงคุณธรรม การคัดเลือกผู้สังเกตการณ์ และการจัดทำรายงานตามมาตรา ๑๗
และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต (คณะกรรมการ ค.ป.ท.) จึงออกประกาศกำหนดแนวทางและวิธีการในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ แบบของข้อตกลงคุณธรรม การคัดเลือกผู้สังเกตการณ์ และการจัดทำรายงาน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต เรื่อง แนวทางและวิธีการในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ แบบของข้อตกลงคุณธรรม การคัดเลือกผู้สังเกตการณ์ และการจัดทำรายงานตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ข้อตกลงคุณธรรม” (Integrity Pact: IP) หมายความว่า ข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการและผู้ประกอบการที่จะเข้ายื่นข้อเสนอ โดยฝ่ายหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการ และฝ่ายผู้ประกอบการที่จะเข้ายื่นข้อเสนอได้ตกลงกันว่าจะไม่กระทำการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และให้มีผู้สังเกตการณ์ (Observer) ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ที่จำเป็นต่อโครงการจัดซื้อจัดจ้างนั้น ๆ เข้าร่วมสังเกตการณ์ในการจัดซื้อจัดจ้างตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดของพัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างและร่างเอกสารเชิญชวนจนถึงขั้นตอนสิ้นสุดโครงการ โดยผู้สังเกตการณ์ต้องมีความเป็นกลางและไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในโครงการจัดซื้อจัดจ้างนั้น และให้รายงานความเห็นพร้อมข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ค.ป.ท.

“โครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม” หมายความว่า โครงการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. มีมติเห็นชอบให้จัดทำข้อตกลงคุณธรรม ซึ่งมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป
- (๒) โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่สาธารณชนสนใจ เช่น โครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน
- (๓) โครงการจัดซื้อจัดจ้างลักษณะอื่นที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. เห็นสมควรให้จัดทำข้อตกลง

คุณธรรม

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ องค์การมหาชน องค์การอิสระ องค์การตามรัฐธรรมนูญ หน่วยงานธุรการของศาล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หน่วยงานสังกัดรัฐสภาหรือในกำกับของรัฐสภา หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจ หรือวิชาชีพ เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วน กิจการร่วมค้า

“ผู้สังเกตการณ์” หมายความว่า บุคคลภายนอกหรือภาคประชาสังคมที่ได้รับการคัดเลือกจากองค์กรที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. มอบหมาย ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ และประสบการณ์ที่จำเป็น ต่อโครงการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐ โดยจะต้องมีความเป็นกลางและไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในโครงการจัดซื้อจัดจ้างนั้น และไม่ถือว่าผู้สังเกตการณ์เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

“องค์กรที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. มอบหมาย” หมายความว่า องค์กรที่ดำเนินการเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ค.ป.ท. ให้เป็นหน่วยงาน ที่ดำเนินการคัดเลือกผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมโครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม

“ศูนย์ประสานงานข้อตกลงคุณธรรม” หมายความว่า เจ้าหน้าที่กลุ่มนโยบายการจัดซื้อโดยรัฐ ระหว่างประเทศ กรมบัญชีกลาง ซึ่งทำหน้าที่ประสานงาน อำนวยความสะดวก และแก้ไขปัญหาในการ ดำเนินการโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริต รวมทั้ง ให้คำแนะนำและรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานตามข้อตกลงคุณธรรมจากฝ่ายต่าง ๆ

ข้อ ๔ เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับความเห็นชอบวงเงินงบประมาณที่จะใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจในการพิจารณางบประมาณแล้ว ให้แจ้งข้อมูลโครงการที่มีวงเงิน ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ให้คณะกรรมการ ค.ป.ท. ภายใน ๑๕ วันทำการนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบวงเงินงบประมาณเพื่อพิจารณาคัดเลือกให้จัดทำข้อตกลงคุณธรรม ทั้งนี้ การแจ้งข้อมูล ดังกล่าวให้จัดทำตามแบบและวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ ๕ ให้คณะกรรมการ ค.ป.ท. พิจารณาคัดเลือกโครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (๑) โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป
- (๒) โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะหรือเป็นที่สนใจของประชาชน
- (๓) โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีลักษณะเป็นโครงการที่ซับซ้อน
- (๔) โครงการที่มีความเสี่ยงในการทุจริต
- (๕) โครงการที่คาดว่าจะมีการดำเนินการแน่นอน
- (๖) โครงการที่หน่วยงานภาครัฐเจ้าของโครงการพิจารณาเสนอโครงการให้จัดทำข้อตกลง

คุณธรรม

ข้อ ๖ ในการดำเนินโครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการจัดซื้อจัดจ้างต้องเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น แผนการจัดซื้อจัดจ้าง ขอบเขตของงาน (Terms of Reference: TOR) ที่ระบบเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานและของกรมบัญชีกลาง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างได้ และอนุญาตให้ผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมสังเกตการณ์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

(๒) ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมการเสนอราคาจะต้องไม่ให้เสนอให้ หรือรับว่าจะให้ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อันเป็นประโยชน์ในการเสนอราคาและยินยอมให้ผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมสังเกตการณ์และตรวจสอบโครงการได้ในทุกขั้นตอน

(๓) ผู้สังเกตการณ์ (Observer) เข้าร่วมสังเกตการณ์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ตลอดระยะเวลาและทุกขั้นตอน ในกรณีที่พบเห็นพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตต้องรีบแจ้งหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการทราบ เพื่อให้มีการชี้แจงหรือแก้ไขในระยะเวลาที่ผู้สังเกตการณ์กำหนด หากหน่วยงานเจ้าของโครงการไม่ชี้แจงหรือแก้ไข ให้ผู้สังเกตการณ์แจ้งคณะกรรมการ ค.ป.ท. หรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. มอบหมายพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อให้มีข้อสั่งการต่อไป โดยให้จัดทำข้อตกลงคุณธรรมตามแบบฟอร์มที่กำหนดแนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๗ เงื่อนไขการดำเนินงานที่กำหนดเพิ่มเติม

(๑) หน่วยงานของรัฐกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมในขอบเขตของงานและประกาศจัดซื้อจัดจ้างว่าผู้ประสงค์จะเข้าร่วมการเสนอราคาในโครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรมจะต้องลงนามในข้อตกลงคุณธรรมซึ่งเป็นเอกสารที่ยื่นพร้อมกับเอกสารการเสนอราคา หากไม่ลงนามในข้อตกลงคุณธรรมจะไม่มีสิทธิเข้าร่วมการเสนอราคาในโครงการนั้น

(๒) หน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม ตามแบบฟอร์มที่กำหนดแนบท้ายประกาศนี้ แจ้งต่อคณะกรรมการ ค.ป.ท. ทุกเดือน

ข้อ ๘ แนวทางการลงนามในข้อตกลงคุณธรรมสามารถกระทำได้ ๒ วิธี ดังนี้

(๑) หน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการเชิญผู้ประกอบการที่คาดว่าจะเข้าร่วมในการเสนอราคามาร่วมลงนามในข้อตกลงคุณธรรม ๓ ฝ่าย กับหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการและผู้สังเกตการณ์

(๒) หน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการและผู้สังเกตการณ์ลงนามร่วมกันในข้อตกลงคุณธรรมก่อนในเบื้องต้น เพื่อให้ผู้สังเกตการณ์สามารถเข้าร่วมสังเกตการณ์ในโครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำร่างขอบเขตการดำเนินงาน (Terms of Reference: TOR) สำหรับในส่วนของผู้เข้าร่วมเสนอราคาให้ดำเนินการ ดังนี้

(๒.๑) ในกรณีที่มีการจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางผ่านระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement: e-GP) ให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการเผยแพร่ข้อตกลงคุณธรรมพร้อมกับประกาศและเอกสารประกวด

ราคาอิเล็กทรอนิกส์ และให้ผู้เข้าร่วมเสนอราคาทุกรายลงนามและยื่นข้อตกลงคุณธรรม เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการเสนอราคา โดยหากผู้เข้าร่วมเสนอราคารายใดมิได้ลงนามในข้อตกลงคุณธรรม จะไม่มีสิทธิเข้าร่วมในการเสนอราคา

(๒.๒) ในกรณีที่มิได้ดำเนินการผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง ผ่านระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement: e-GP) ให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการแนบข้อตกลงคุณธรรมพร้อมกับเอกสารประกวดราคาหรือเอกสารซื้อหรือจ้าง และให้ผู้เข้าร่วมเสนอราคาทุกรายลงนามและยื่นข้อตกลงคุณธรรมเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการเสนอราคา โดยหากผู้เข้าร่วมเสนอราคารายใดมิได้ลงนามในข้อตกลงคุณธรรมจะไม่มีสิทธิเข้าร่วมในการเสนอราคา โดยให้นำข้อตกลงคุณธรรมที่ได้ลงนามแล้วแนบไว้กับสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง

ข้อ ๙ การคัดเลือกบุคคลเพื่อขึ้นบัญชีรายชื่อผู้สังเกตการณ์ให้ดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) การสรรหา การคัดสรรบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและเหมาะสมที่จะเป็นผู้สังเกตการณ์ในโครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม สามารถดำเนินการได้ ๒ วิธี ได้แก่

(๑.๑) การเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความเหมาะสมเข้ามาอยู่ในบัญชีรายชื่อโดยให้องค์กรที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. มอบหมายเป็นผู้พิจารณาเชิญชวนผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ เพื่อขึ้นบัญชีรายชื่อผู้สังเกตการณ์ โดยคัดเลือกมาจากองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

(๑.๑.๑) สมาคมวิชาชีพ เช่น สมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมวิศวกรที่ปรึกษาแห่งประเทศไทย และสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

(๑.๑.๒) องค์กรที่ดำเนินการเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

(๑.๑.๓) สมาคมธุรกิจ

(๑.๑.๔) ภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยอาจมีการขอความร่วมมือช่วยดำเนินการในบางเรื่อง เช่น การตรวจสอบด้านการดำเนินงาน การตรวจสอบด้านการเงิน เป็นต้น

(๑.๒) การเปิดรับสมัครเป็นการทั่วไป โดยให้มีการเปิดรับสมัครผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เพื่อเข้าร่วมอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สังเกตการณ์ โดยประกาศรับสมัครเป็นการทั่วไปผ่านกรมบัญชีกลาง หรือองค์กรที่ดำเนินการเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งผู้ที่สนใจสมัครจะต้องกรอกข้อมูลใบสมัครที่มีรายละเอียด ดังนี้

(๑.๒.๑) รายละเอียดส่วนบุคคล เช่น ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน ที่อยู่ ตำแหน่งหน้าที่หรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

(๑.๒.๒) บุคคลอ้างอิงสำหรับการรับรองคุณสมบัติของผู้สมัคร

(๑.๒.๓) ประวัติการศึกษา ตั้งแต่ มัธยมศึกษาตอนต้น - ปริญญาเอก

(๑.๒.๔) หลักสูตรพิเศษที่เคยผ่านการอบรม

- (๑.๒.๕) ประวัติการทำงาน
- (๑.๒.๖) ผลงานที่ได้รับการยกย่อง
- (๑.๒.๗) สาขาความเชี่ยวชาญพิเศษ
- (๑.๒.๘) การรับรองคุณสมบัติ

(๒) หลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้สังเกตการณ์ เมื่อได้รายชื่อผู้ที่สนใจสมัครเป็นผู้สังเกตการณ์ องค์กรที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. มอบหมายจะทำการตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้น เพื่อพิจารณา กลั่นกรองบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมให้เข้ามาอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สังเกตการณ์ โดยแบ่งตามรายสาขาความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้ที่สนใจสมัครเป็นผู้สังเกตการณ์จะต้องมี คุณสมบัติ ดังนี้

- (๒.๑) มีสัญชาติไทย
- (๒.๒) มีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสม
- (๒.๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายเพราะการทุจริต
- (๒.๔) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ไม่ว่าจะได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือพ้นโทษหรือ พ้นระยะเวลาการรอการลงโทษหรือรอกำหนดโทษ
- (๒.๕) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๒.๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวย ผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (๒.๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
- (๒.๘) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๒.๙) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงานเพราะทุจริตต่อหน้าที่

ข้อ ๑๐ การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สังเกตการณ์ องค์กรที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. มอบหมาย พิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้สังเกตการณ์ และจำแนกประเภทผู้สังเกตการณ์ตามความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สังเกตการณ์ที่ผ่าน การคัดเลือกเบื้องต้น ก่อนนำเสนอบัญชีรายชื่อผู้สังเกตการณ์ต่อคณะกรรมการ ค.ป.ท. ทราบต่อไป

ข้อ ๑๑ การฝึกอบรมผู้สังเกตการณ์ เพื่อให้ผู้สังเกตการณ์มีความรู้และความเข้าใจ ในระบบข้อตกลงคุณธรรม บทบาทหน้าที่ของผู้สังเกตการณ์ในโครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และสามารถรายงานผลการสังเกตการณ์ให้กับคณะกรรมการ ค.ป.ท. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๑๒ แนวทางการปฏิบัติงานของผู้สังเกตการณ์ เพื่อให้ผู้สังเกตการณ์มีแนวทางการ ปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติงานของผู้สังเกตการณ์

(๒) รวบรวมและศึกษาข้อมูลรายละเอียดโครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรมที่ได้รับมอบหมายโดยหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการจะต้องให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ขอบเขตงานโครงการ (Terms of Reference: TOR) เอกสารการคำนวณราคากลาง ประกาศการจัดซื้อจัดจ้าง เอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง เอกสารการเสนอราคา สัญญาจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

(๓) เข้าสังเกตการณ์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตามแผนการปฏิบัติงานที่ได้มีการกำหนดไว้

(๔) รายงานผลการสังเกตการณ์ ดังนี้

(๔.๑) ในกรณีที่ไม่มีพบเห็นพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตหรืออาจนำไปสู่การทุจริต ให้รายงานผลการปฏิบัติงานที่ผู้สังเกตการณ์ได้ดำเนินการต่อองค์กรที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. มอบหมายเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ ค.ป.ท. เดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อใช้ประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน

(๔.๒) ในกรณีที่พบว่าหน่วยงานภาครัฐหรือผู้เข้าร่วมเสนอราคา/ผู้ทำสัญญา มิได้ปฏิบัติตามหรือได้กระทำการใด ๆ ที่ไม่เป็นไปตามข้อตกลงคุณธรรมกำหนด หรือพบเห็นพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตหรืออาจนำไปสู่การทุจริตได้ ผู้สังเกตการณ์จะต้องดำเนินการ ดังนี้

(๔.๒.๑) แจ้งหน่วยงานเจ้าของโครงการทราบ เพื่อให้มีการชี้แจงหรือแก้ไข ในระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้ง แจ้งองค์กรที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. มอบหมายเพื่อรายงานคณะกรรมการ ค.ป.ท. เพื่อทราบ

(๔.๒.๒) หากหน่วยงานดังกล่าวไม่ชี้แจงหรือแก้ไข ให้ผู้สังเกตการณ์แจ้งองค์กรที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. มอบหมายเพื่อรายงานคณะกรรมการ ค.ป.ท. พิจารณาดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง

(๔.๒.๓) หากคณะกรรมการ ค.ป.ท. ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าไม่มีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตหรือนำไปสู่การทุจริตได้จริง ให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

(๔.๓) การประเมินผลโครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรมให้ผู้สังเกตการณ์ดำเนินการ ดังนี้

(๔.๓.๑) ในกรณีที่โครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรมมีระยะเวลาดำเนินงานไม่เกิน ๑ ปี ให้จัดทำรายงานการประเมินผลโครงการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ ค.ป.ท. ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑ เดือนหลังจากสิ้นสุดโครงการ

(๔.๓.๒) ในกรณีที่โครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรมมีระยะเวลาดำเนินงานเกินกว่า ๑ ปี ให้จัดทำรายงานการประเมินผลโครงการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ ค.ป.ท. ทุกสิ้นปีงบประมาณจนกว่าจะสิ้นสุดโครงการ

โดยให้รายงานตามแบบฟอร์มรายงานผลการสังเกตการณ์โครงการข้อตกลงคุณธรรมแนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๑๓ การรักษาข้อมูลเป็นความลับและไม่มีส่วนได้เสีย

(๑) ผู้สังเกตการณ์และสมาชิกในครอบครัวโดยตรง ไม่มีส่วนได้เสียหรือมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานเจ้าของโครงการ บุคคลหรือนิติบุคคล บริษัทและกรรมการบริษัทที่เข้าร่วมเสนอราคา

(๒) ผู้สังเกตการณ์จะรักษาข้อมูลความลับทางการค้า ดังนี้

(๒.๑) ไม่นำเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับการจากการเป็นผู้สังเกตการณ์ของโครงการไปเปิดเผย เว้นแต่ที่เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่กล่าวไว้ในข้อตกลงคุณธรรม และการเปิดเผยตามขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้างที่กฎหมายกำหนด

(๒.๒) ไม่นำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการไปใช้ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวหรือนำไปใช้ในทางที่มีขอบ หรือให้เป็นประโยชน์แก่บุคคล

(๒.๓) หากเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้าโดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากคณะกรรมการ ค.ป.ท. จะต้องรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการเปิดเผยข้อมูลหรือการใช้ข้อมูลความลับนั้น

ผู้สังเกตการณ์ต้องลงนามในหนังสือการรักษาข้อมูลเป็นความลับและไม่มีส่วนได้เสียตามฟอร์มที่กำหนดแนบท้ายประกาศนี้ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการเก็บไว้เป็นเอกสารประกอบการลงนามข้อตกลงคุณธรรม

ข้อ ๑๔ กรมบัญชีกลางจะทำการประเมินผลโครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานมาพิจารณาความสำเร็จของโครงการและใช้ประกอบการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติตามหลักการจัดทำข้อตกลงคุณธรรมของสากล เพื่อขยายผลการดำเนินงานต่อไป ดังนี้

(๑) ประเมินผลจากรายงานของผู้สังเกตการณ์ เอกสารหรือข้อร้องเรียนของหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกผู้ที่เกี่ยวข้อง และการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากรายงาน เอกสารหรือข้อร้องเรียนดังกล่าวที่เกี่ยวข้อง

(๒) ประเมินผลจากการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างที่ระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางผ่านระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement: e-GP) ตามขั้นตอนที่กำหนด ดังนี้

(๒.๑) แผนการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการ

(๒.๒) ร่างเอกสารประกวดราคา (e-Bidding)

(๒.๓) ประกาศราคากลาง (ราคาอ้างอิง)

(๒.๔) ประกาศจัดซื้อจัดจ้าง/ประกาศเชิญชวน

(๒.๕) รายชื่อผู้รับ/ซื้อเอกสาร

(๒.๖) รายชื่อผู้ยื่นเอกสารการเสนอราคา

(๒.๗) สรุปข้อมูลการเสนอราคาเบื้องต้น

- (๒.๘) รายชื่อผู้ผ่านการพิจารณาคุณสมบัติและข้อเสนอด้านเทคนิค
 - (๒.๙) รายชื่อผู้ชนะการเสนอราคาและราคาที่ตกลงซื้อหรือจ้าง
 - (๒.๑๐) สัญญา
 - (๒.๑๑) การแก้ไขสัญญา
 - (๒.๑๒) การส่งมอบงาน
 - (๒.๑๓) การตรวจรับงาน
 - (๒.๑๔) การจ่ายเงิน
 - (๒.๑๕) เปิดเผยข้อมูลข้อร้องเรียนและผลการพิจารณาข้อร้องเรียนที่ระบบเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงาน หรือกรมบัญชีกลางผ่านระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement: e-GP)
 - (๓) ประเมินโดยแบบประเมินโครงการข้อตกลงคุณธรรมโดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ การประเมินจากผู้สังเกตการณ์ และการประเมินจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ
- ข้อ ๑๕ บรรดาข้อตกลงคุณธรรมที่ได้เริ่มดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับให้คงใช้ต่อไป
- ข้อ ๑๖ ให้ประธานกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริตเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ประสงค์ พูนธเนศ

ปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต

เอกสารแนบ 7

แบบข้อตกลงคุณธรรม

1. หน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานภาครัฐมีเจตจำนงอันแรงกล้าที่จะใช้หลักการทางคุณธรรมเป็นเครื่องช่วยให้เกิดความร่วมมือและร่วมใจระหว่างทุกฝ่ายอันจะเกิดผลให้การดำเนินโครงการข้างต้นปลอดจากการทุจริต หรือการกระทำโดยมิชอบทั้งปวง เพื่อให้การใช้เงินงบประมาณสำหรับการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวเป็นไปอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง จึงขอให้คำมั่นสัญญาในการปฏิบัติตามข้อตกลงคุณธรรมไว้ ดังต่อไปนี้

- 1.1 เปิดเผยข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ตามขั้นตอนที่กำหนด เช่น (1) แผนการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการ (2) ขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) (3) ประกาศจัดซื้อจัดจ้าง พร้อมเปิดเผยข้อมูลราคากลาง (4) รายชื่อผู้รับ/ข้อเสนอ (5) รายชื่อผู้ยื่นเอกสาร การเสนอราคา (6) รายชื่อผู้ผ่านการพิจารณาคุณสมบัติและข้อเสนอด้านเทคนิค (7) รายชื่อผู้ชนะการเสนอราคาและราคาที่ตกลงซื้อหรือจ้าง (8) สัญญา (9) การแก้ไขสัญญา (10) การส่งมอบงาน (11) การตรวจรับงาน (12) การจ่ายเงิน (13) ข้อร้องเรียนและผลการพิจารณาข้อร้องเรียน โดยเผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์หน่วยงานและเว็บไซต์ e-GP เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้
- 1.2 ปฏิบัติต่อผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมเสนอราคาทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน เช่น ให้ข้อมูลเดียวกันกับผู้เสนอราคาทุกราย กรณีที่มีความจำเป็นต้องกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมหรือมีการแก้ไขคุณลักษณะเฉพาะที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งมีได้กำหนดไว้ในเอกสารตั้งแต่ต้น ให้หน่วยงานภาครัฐจัดทำเป็นเอกสารประกวดราคาเพิ่มเติม รวมทั้ง แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ที่ได้รับหรือได้ซื้อเอกสารประกวดราคาไปแล้วทุกรายทราบ และไม่ให้ข้อมูลที่เป็นความลับหรือที่เป็นประโยชน์กับผู้เสนอราคารายหนึ่งรายใด ที่จะทำให้ได้รับประโยชน์ในขั้นตอนการเสนอราคาหรือการดำเนินการตามสัญญาเพื่อสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม เป็นต้น
- 1.3 กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการดำเนินการใดๆ กับผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมเสนอราคา/ผู้ทำสัญญา ในลักษณะที่ก่อให้เกิดข้อสงสัยที่ส่อไปในทางทุจริต หรืออาจนำไปสู่การทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ พร้อมทั้ง มาตรการป้องกันมิให้มีการเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดทั้งเพื่อตนเองและผู้อื่น เพื่อกำหนดเงื่อนไขหรือผลประโยชน์ตอบแทน เพื่อช่วยเหลือให้ผู้เสนอราคารายใดได้มีสิทธิเข้าทำสัญญากับหน่วยงานภาครัฐเจ้าของโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยไม่เป็นธรรม หรือกีดกันผู้เสนอราคารายใดมิให้มีโอกาสเข้าแข่งขันในการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม
- 1.4 อนุญาตและอำนวยความสะดวกให้ผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมสังเกตการณ์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ตลอดระยะเวลาของโครงการในทุกขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งรวมถึงขั้นตอนดังต่อไปนี้ (1) การกำหนดราคากลาง หรือการเปิดเผยราคากลาง (2) การจัดทำร่างขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) (3) การตรวจสอบคุณสมบัติผู้เสนอราคา หรือทุกขั้นตอนของการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง (4) การตรวจรับงานตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง ทั้งนี้เจ้าของโครงการต้องกำหนดการประชุมและให้ข้อมูลที่เพียงพอเกี่ยวกับการประชุมใดๆ ที่มีขึ้นระหว่างเจ้าของโครงการกับผู้ทำสัญญาให้ผู้สังเกตการณ์ได้ทราบ

- 1.5 กำหนดมาตรการและช่องทางที่สะดวกต่อการปฏิบัติสำหรับผู้ที่ไม่พบเห็นว่าการกระทำ เจ้าหน้าที่หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างผู้ใดมิได้ปฏิบัติตามข้อตกลงฯ หรือได้กระทำการใดๆ ที่ไม่เป็นไปตามข้อตกลงฯ กำหนด หรือพบเห็นพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตหรืออาจนำไปสู่การทุจริตได้ ให้สามารถแจ้งหน่วยงานภาครัฐเจ้าของโครงการ นอกจากนี้อาจแจ้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้พิจารณา เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น โดยเจ้าของโครงการอาจพิจารณาดำเนินการทางวินัยควบคู่ไปด้วยก็ได้หากผู้ที่เกี่ยวข้องนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

2. ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมเสนอราคา/ผู้ทำสัญญา หรือตัวแทน

ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมเสนอราคา/ผู้ทำสัญญา หรือตัวแทน ซึ่งเสนอตัวเพื่อขอรับโอกาสในการดำเนินงานตามโครงการข้างต้นให้กับหน่วยงานของรัฐ ตระหนักดีว่าผู้ประกอบการที่มีคุณธรรมเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการร่วมป้องกันและต่อต้านทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าวในทุกขั้นตอนปลอดจากการทุจริต หรือการกระทำโดยมิชอบทั้งปวง สมดังเจตจำนงของหน่วยงานภาครัฐ จึงขอให้คำนึงสัญญาในการปฏิบัติตามข้อตกลงคุณธรรมไว้ ดังต่อไปนี้

- 2.1 ปฏิบัติตามมาตรการและวิธีการดำเนินงานที่จำเป็นเพื่อป้องกันการทุจริตภาครัฐและสนับสนุนให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรม ดังนี้

- 2.1.1 กำหนดให้มีนโยบายต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ พร้อมทั้ง สื่อสารนโยบายการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบให้ทั่วถึงทั้งองค์กร
- 2.1.2 ปฏิบัติตามมาตรการของรัฐอย่างเคร่งครัด ซึ่งรวมถึงจัดทำบัญชีแสดงรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐยื่นต่อกรมสรรพากรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554 มาตรา 103/7 วรรคสอง

2.2 ไม่ให้ เสนอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หรือจูงใจให้ร่วมดำเนินการใดๆ ทั้งในทางตรงและทางอ้อม อันเป็นการให้ประโยชน์ในการเสนอราคา หรือการสมยอมกันในการเสนอราคาต่อหน่วยงานภาครัฐ อันนำมาซึ่งความได้เปรียบและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนบางประการในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง หรือการปฏิบัติตามสัญญา ทั้งก่อน ระหว่าง การเสนอราคา และหลังการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง

2.3 ยินยอมและอำนวยความสะดวกให้ผู้สังเกตการณ์ตามข้อตกลงฯ นี้ เข้าร่วมสังเกตการณ์และตรวจสอบโครงการได้ในขั้นตอนต่างๆ เช่นเดียวกับหน่วยงานเจ้าของโครงการ รวมถึง การตรวจรับงานและการจัดทำบัญชีแสดงรายการรับจ่ายของโครงการ

2.4 ผู้ทำสัญญาต้องรับผิดชอบการกระทำของผู้รับเหมาช่วงใดๆ ของตน (ถ้ามี) เสมือนเป็นการกระทำด้วยตนเองและต้องจัดการให้ผู้รับเหมาช่วงเหล่านั้นต้องมีหน้าที่ปฏิบัติเสมือนเป็นผู้ร่วมลงนามในสัญญาฯ นี้

2.5 ในกรณีที่พบว่าผู้เสนอราคา/ผู้ทำสัญญาหรือตัวแทนรายใดมิได้ปฏิบัติตามข้อตกลงฯ หรือได้กระทำการใดๆ ที่ไม่เป็นไปตามข้อตกลงฯ กำหนด หรือพบเห็นพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตหรืออาจนำไปสู่การทุจริตได้

ให้แจ้งหน่วยงานภาครัฐเจ้าของโครงการ นอกจากนี้อาจแจ้งหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้พิจารณา เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

3. ผู้สังเกตการณ์ (Observer)

ผู้สังเกตการณ์ที่มีความเป็นอิสระ มีความเป็นกลาง มีคุณธรรม และมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพเฉพาะในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับโครงการข้างต้น เป็นเสมือนกลไกสำคัญในการร่วมป้องกันและต่อต้านทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าวในขั้นตอนต่างๆ ปลอดจากการทุจริต หรือการกระทำโดยมิชอบทั้งปวง จึงขอให้คำนึงสัญญาในการปฏิบัติตามข้อตกลงคุณธรรมไว้ ดังต่อไปนี้

- 3.1 เข้าร่วมสังเกตการณ์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตลอดระยะเวลาของโครงการและทุกขั้นตอนของการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งรวมถึง (1) การกำหนดราคากลาง หรือการเปิดเผยราคากลาง (2) การจัดทำร่างขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) (3) การตรวจสอบคุณสมบัติผู้เสนอราคา หรือทุกขั้นตอนของการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง (4) การตรวจรับงานตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง
- 3.2 ปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระ ซื่อสัตย์และเป็นกลาง ให้การสนับสนุนด้านความรู้ที่เป็นประโยชน์ แสดงความคิดเห็นโดยไม่มีสิทธิออกเสียงหรือร่วมลงมติ หรือการกระทำการอันเป็นเหตุในการขัดขวางกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
- 3.3 มีสิทธิขอข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ โดยทั้งหน่วยงานภาครัฐและผู้เข้าร่วมเสนอราคา/ผู้ทำสัญญาหรือตัวแทนรายใดจะต้องให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ทั้งนี้ ผู้สังเกตการณ์ต้องรักษาข้อมูลและเอกสารเป็นความลับและไม่เปิดเผยความลับทางการค้าที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ
- 3.4 ให้ข้อมูล แจ้งเบาะแส ตรวจทานบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการ เพื่อสนับสนุนการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการรับจ่ายของโครงการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554 มาตรา 103/7 วรรคสอง
- 3.5 จัดทำรายงานผลการสังเกตการณ์ เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต และรายงานต่อสาธารณะ
- 3.6 ในกรณีที่พบว่า หน่วยงานภาครัฐ ผู้เข้าร่วมเสนอราคา/ผู้ทำสัญญา หรือตัวแทนรายใดได้ปฏิบัติตามข้อตกลงฯ หรือได้กระทำการใดๆ ที่ไม่เป็นไปตามข้อตกลงฯ กำหนด หรือพบเห็นพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต หรืออาจนำไปสู่การทุจริตได้จะต้องรีบแจ้งหน่วยงานเจ้าของโครงการทราบ เพื่อให้มีการชี้แจงหรือแก้ไขในระยะเวลาที่กำหนด หากหน่วยงานดังกล่าวไม่ชี้แจง หรือแก้ไข ให้ผู้สังเกตการณ์รายงานคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริตทันที เพื่อดำเนินการรายงานข้อมูลสู่สาธารณะ และผู้สังเกตการณ์อาจแจ้งหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้พิจารณา เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

บทลงโทษ

ในกรณีที่ผู้ลงนามฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงฯ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ลงนาม.....
(.....)
ผู้อำนวยการยาสูบ

วันที่.....

ลงนาม
(ผู้เสนอราคาที่มีอำนาจลงนาม)
ชื่อ.....
ตำแหน่ง
หน่วยงาน.....
วันที่.....

ลงนาม..... (ผู้สังเกตการณ์)
(.....)
.....
.....
วันที่.....

ลงนาม..... (ผู้สังเกตการณ์)
(.....)
.....
.....
วันที่.....

ลงนาม..... (ผู้สังเกตการณ์)
(.....)
.....
.....
วันที่.....

ลงนาม..... (ผู้สังเกตการณ์)
(.....)
.....
.....
วันที่.....

ลงนาม..... (ผู้สังเกตการณ์)
(.....)
.....
.....
วันที่.....

ที่ปรึกษาและคณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. พ.ต.ท. วันนพ	สมจินตนากุล	เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.
๒. นายภูมิวิศาล	เกษมสุข	รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.
๓. นายพุดพิงษ์	เลิศสถิตย์	รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.
๔. นายภุชงค์	กระแสเวส	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.
๕. นางฉวีวรรณ	นิลวงค์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน (กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ)
๖. นายอังกูร	ปัญญาจิราภาส	ผอ.กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต

ผู้จัดทำ กลุ่มงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตภาครัฐ กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต

๑. นางสาวบุศรากร เพชรศิริโกศล นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ
๒. เจ้าหน้าที่กลุ่มงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตภาครัฐ

ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. พลอากาศเอกวีรวิท	คงศักดิ์	กรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๒. รศ.ดร. ศุภวัฒน์กร	วงศ์ธนสุ	วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๓. พล.ต.อ.รัชย์	บุญสุขจิตเสรี	ศปท. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
๔. นางชนิดาภา	กุลวานิช	ศปท. บริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ (มหาชน)
๕. นายสนธยา	เหลื่องเจริญลาภ	ศปท. สำนักงาน ป.ปง.
๖. นางสาวสุชาฎา	วรินทร์เวช	ศปท. กระทรวงสาธารณสุข
๗. นางลมัย	ทองเรือง	ศปท. กระทรวงอุตสาหกรรม
๘. นายอนุวัตร	ศรีไชโย	ศปท. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๙. นางอุไรรัตน์	เนถาวร	ศปท. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๑๐. นายยุทธนา	จาวรุ่งฤทธิ์	สำนักงาน ป.ป.ช.
๑๑. นางสาวชนันดา	พึงโพธิ์สก	สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors (IOD))

ช่องทางการติดต่อประสานงาน

กลุ่มงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตภาครัฐ กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ท.

โทรศัพท์ ๐๒ ๕๐๒ ๖๖๗๐ ต่อ ๔๒๓๐ โทรสาร ๐๒-๕๐๒๖๙๔๓

E-mail : pacc.crapublicsector@gmail.com

๑. นางสาวบุศรากร เพชรศิริโกศล

นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ

กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต

โทร. ๐๙ ๖๑๔๑ ๔๖๖๕

๒. นางจิราพรรณ ทาบุญญ

นักสืบสวนสอบสวนปฏิบัติการ

กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต

โทร. ๐๖ ๓๓๒๔ ๒๙๓๒

๓. นายกฤษฎ์ ธวัชชัยวิสุทธิ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต

โทร. ๐๖ ๓๓๒๔ ๒๙๓๒

กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

๓๓ หมู่ ๔ อาคารซอฟต์แวร์ ปาร์ค ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลคลองเกลือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐